

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΘΕΣΕΩΝ & ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:
«ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ»

ΛΑΜΙΑ, ΜΑΪΟΣ 2026

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Άρθρο 8 Κατηγορίες δήμων	5
Άρθρο 11 Συνένωση δημοτικών κοινοτήτων.....	6
Άρθρο 14 Μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων – Συμβούλιο Τοπωνυμίων	6
Άρθρο 26 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	7
Άρθρο 33 Αριθμός μελών δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων.....	7
Άρθρο 35 Χρόνος διενέργειας αυτοδιοικητικών εκλογών - Διάρκεια δημοτικής και περιφερειακής (αυτοδιοικητικής) περιόδου	8
Άρθρο 38 Ειδικό Εκλογικό Κατάλογοι Ηλεκτρονικής Ψήφου	8
Άρθρο 39 Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο.....	8
Άρθρο 40 Απαραίτητος αριθμός εγγεγραμμένων εκλογέων ανά δήμο για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.....	9
Άρθρο 42 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα.....	9
Άρθρο 43 Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών	10
Άρθρο 47 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων	10
Άρθρο 52 Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων.....	11
Άρθρο 56 Επιτυχών συνδυασμός και επιλαχόντες συνδυασμοί -Εκλογή δημάρχου και περιφερειάρχη & Άρθρο 57 Δεύτερο στάδιο προσμέτρησης.....	12
Άρθρο 60 Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεταξύ τριακοσίων ενός και δύο χιλιάδων κατοίκων	12
Άρθρο 61 Εκλογή εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους.....	13
Άρθρο 63 Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία	13
Άρθρο 67 Τρόπος διεξαγωγής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο	14
Άρθρο 85 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	14
Άρθρο 90 Έσοδα και δαπάνες υποψηφίων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών	15
Άρθρο 91 Έσοδα και δαπάνες των υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων.....	15
Άρθρο 92 Απαγορεύσεις στη χρηματοδότηση συνδυασμών και υποψηφίων.....	16
Άρθρο 93 Όρια χρηματοδότησης.....	16
Άρθρο 95 Ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών	17
Άρθρο 96 Απαγορεύσεις για τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου	17
Άρθρο 97 Εμφάνισεις υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο.....	18
Άρθρο 98 Διαχείριση οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων	18
Άρθρο 102 Έκπτωση από τα αιρετά αξιώματα	18

Άρθρο 104 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	19
Άρθρο 109 Αρμοδιότητες δημάρχου και περιφερειάρχη	19
Άρθρο 110 Ορισμός, αρμοδιότητες και αριθμός αντιδημάρχων.....	19
Άρθρο 116 Ανεξαρτητοποίηση και διαγραφή μελών δημοτικής και περιφερειακής παράταξης	20
Άρθρο 118 Διαδικασία εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού συμβουλίου	20
Άρθρο 122 Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικού συμβουλίου.....	21
Άρθρο 124 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση	21
Άρθρο 134 Δημοσίευση αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα	21
Άρθρο 138 Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής.....	22
Άρθρο 140 Δημοσιότητα των συνεδριάσεων δημοτικής επιτροπής	22
Άρθρο 148 Υποχρεώσεις αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων.....	22
Άρθρο 150 Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής.....	23
Άρθρο 153 Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου	23
Άρθρο 155 Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων	23
Άρθρο 161 Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας (άνω των 301 κατοίκων)	23
Άρθρο 162 Εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας (έως 300 κατοίκους).....	23
Άρθρο 163 Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας (άνω των 301 κατοίκων)	24
Άρθρο 173 Αντικείμενο δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή του	24
Άρθρο 187 Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) της τοπικής αυτοδιοίκησης	24
Άρθρο 188 Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) της τοπικής αυτοδιοίκησης	25
Άρθρο 189 Λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες...	25
Άρθρο 192 Ιδιότητες και θητεία μελών διοικητικού συμβουλίου	26
Άρθρο 199 Έλεγχος διαχείρισης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης	26
Άρθρα 203 & 204 Λύση Ν.Π.Δ.Δ. και Κοινοφελών Επιχειρήσεων	27
Άρθρο 205 Θέματα προσωπικού των φορέων που λύονται.....	28
Άρθρα 207 & 208 Μετατροπή Ν.Π.Ι.Δ. σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς και Προσωπικό	28
Άρθρο 209 Καταγραφή νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης	28
Άρθρο 284 Οργάνωση Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών	29
Άρθρο 295 Αιρετά πρόσωπα που λαμβάνουν αντιμισθία.....	29
Άρθρο 297 Ειδική άδεια προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης	30
Άρθρο 330 Σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας.....	30
Άρθρο 374 Διάρκεια ισχύος προϋπολογισμού	30
Άρθρο 389 Συντελεστές του ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού.....	31

Άρθρο 434 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων	31
Άρθρο 529 Επιχορηγήσεις κρατικών υπηρεσιών και δομών από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα	32
Άρθρο 537 Διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας....	32
Άρθρο 543 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	33
Άρθρο 633 Διενέργεια τομών ή εκσκαφών στο οδικό δίκτυο των δήμων και των περιφερειών	33
Άρθρο 684 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	34
Άρθρο 685 Μεταβατικές διατάξεις	34
Άρθρο 690 Διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου	35
Άρθρο 710 Σύνθεση και συγκρότηση του νέου Πειθαρχικού Συμβουλίου.....	36

Εισαγωγή

Στο παρόν κείμενο αποτυπώνονται οι θέσεις και οι προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας επί του σχεδίου νόμου του Νέου Κώδικα της Αυτοδιοίκησης, όπως αυτό διαβιβάστηκε με το από 12-5-2026 έγγραφο της Κ.Ε.Δ.Ε. με θέμα: «Διαβίβαση σχεδίου νόμου για τον Νέο Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Διατύπωση θέσεων και παρατηρήσεων από τις Π.Ε.Δ.». Οι θέσεις και οι προτάσεις της Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας εγκρίθηκαν από το οικείο Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τη με αριθμ. 49/2026 απόφαση.

Οι εν λόγω προτάσεις ευθυγραμμίζονται με τις θέσεις και τις διεκδικήσεις που περιλαμβάνονται στην Ολοκληρωμένη Πρόταση της Π.Ε.Δ. όπως αυτή εγκρίθηκε και κατατέθηκε στο Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της Κ.Ε.Δ.Ε. τον Νοέμβριο του 2025, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη νέα στοιχεία που αποτυπώνονται στο νομοσχέδιο.

Οι προτάσεις αποτυπώνονται ανά άρθρο. Σε κάθε άρθρο γίνεται αναφορά στο ισχύον πλαίσιο, στις αλλαγές που επιφέρει το νομοσχέδιο και τις προτάσεις μας για αλλαγές. Δεν διατυπώνονται προτάσεις στα άρθρα στα οποία υπάρχει συμφωνία μας με τις νέες προβλέψεις.

Άρθρο 8 Κατηγορίες δήμων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρα 2α και 2β του ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως ισχύει.

Το νέο σχέδιο νόμου αυξάνει τις κατηγορίες σε δέκα (10) και εισάγοντας αριθμητικά/στατιστικά κριτήρια (μέσω ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για τον χαρακτηρισμό ενός Δήμου. Οι Δήμοι κατηγοριοποιούνται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια σε ορεινούς, νησιωτικούς, ηπειρωτικούς, αστικούς κλπ. Κωδικοποιούνται οι προϋποθέσεις για να υπάρχει όλη η πληροφορία συγκεντρωμένη σε ένα άρθρο.

- **Αντικειμενικότητα Ορεινών Δήμων (παρ. 2):** Τα κριτήρια γίνονται διαζευκτικά και συγκεκριμένα.
- **Διεύρυνση των Μικρών Νησιωτικών (παρ. 4):** Η αύξηση του ορίου στις 5.000 κατοίκους από 3.500.
- **Θεσμοθέτηση των «Πρωτεύουσών Νομών» (παρ. 6):** Ανεξαρτήτως πληθυσμού, οι πρωτεύουσες (π.χ. Άμφισσα, Καρπενήσι) αναγνωρίζονται θεσμικά για τον αυξημένο διοικητικό και μητροπολιτικό ρόλο που παίζουν στην περιφέρειά τους.

Το νομοσχέδιο ορίζει τις κατηγορίες, αλλά δεν προβλέπει ρητά τη δυνατότητα ένας Δήμος να ανήκει ταυτόχρονα σε περισσότερες από μία κατηγορίες και να απολαμβάνει αθροιστικά τα προνόμιά τους.

Πρόταση: Προτείνουμε να προστεθούν τα εξής:

«Ένας Δήμος μπορεί να υπάγεται σε περισσότερες από μία κατηγορίες, εφόσον πληροί τα αντίστοιχα κριτήρια. Στις περιπτώσεις δήμων που υπάγονται σε περισσότερες από μία κατηγορίες, οι ευνοϊκές ρυθμίσεις που αφορούν τη στελέχωση, την κατανομή χρηματοδοτήσεων, τη συμμετοχή σε προγράμματα, το προσωπικό, κ.ά. εφαρμόζονται αθροιστικά. Σε καμία περίπτωση η υπαγωγή σε μία κατηγορία δεν αποκλείει ή δεν περιορίζει τα δικαιώματα και τις ενισχύσεις που απορρέουν από τις υπόλοιπες κατηγορίες στις οποίες ο Δήμος δικαιωματικά ανήκει.»

Άρθρο 11 Συνένωση δημοτικών κοινοτήτων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρα 3 & 4 Ν. 3463/2006. Στο ισχύον πλαίσιο η συνένωση Δήμων ή Κοινοτήτων είναι εθελοντική.

Σύμφωνα με την παρ. 2. Του άρθρου 11 του ΝΣΧ: «2. Δημοτική κοινότητα, στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας οι εγγεγραμμένοι εκλογείς είναι λιγότεροι από σαράντα (40) κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της διενέργειας των αυτοδιοικητων εκλογών έτους, συνενώνεται **υποχρεωτικά** με όμορη δημοτική κοινότητα. Η συνένωση πραγματοποιείται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου του οικείου δήμου, η οποία λαμβάνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την έγγραφη ενημέρωση του οικείου δήμου από το Υπουργείο Εσωτερικών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται χωρίς απόφαση του οικείου δήμου.

Πρόταση: Η παράγραφος 2 επιβάλλει την υποχρεωτική (αναγκαστική) συνένωση δημοτικών κοινοτήτων με λιγότερους από 40 εγγεγραμμένους εκλογείς. Η διάταξη αυτή πλήττει άμεσα την ύπαιθρο και ιδιαίτερα τους ορεινούς και μειονεκτικούς δήμους της Περιφέρειάς μας (π.χ. στην Ευρυτανία, τη Φωκίδα, τη Φθιώτιδα), οδηγώντας στην πλήρη διοικητική εξαφάνιση μικρών ιστορικών χωριών. Προτείνουμε να διαγραφεί πλήρως η παράγραφος 2, ώστε κάθε συνένωση κοινοτήτων να γίνεται αποκλειστικά σε εθελοντική βάση (σύμφωνα με την παρ. 1), με σύμφωνη γνώμη των κατοίκων και του Δημοτικού Συμβουλίου. Σε κάθε περίπτωση, καμία διοικητική παύση οντότητας δεν μπορεί να επιβάλλεται άνωθεν (και μάλιστα με άπρακτη παρέλευση προθεσμίας) χωρίς τη γνώμη της τοπικής κοινωνίας που εκφράζεται μέσα από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.»

Άρθρο 14 Μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων, περιφερειών και περιφερειακών ενοτήτων – Συμβούλιο Τοπωνυμιών

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 7 Ν. 3463/2006.

Το υφιστάμενο «Συμβούλιο Τοπωνυμιών» (παλαιότερα Επιτροπή του άρθρου 7) έχει παρόμοια δομή, αλλά η σύνθεσή του είναι πιο περιορισμένη, χωρίς ρητή συμμετοχή εκπροσώπου του Υπουργείου Εξωτερικών για διεθνή τυποποίηση, ούτε εκπροσώπου της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.Π.Ε.), αλλά με τρεις εκπροσώπους της Κ.Ε.Δ.Ε., έναντι ενός που προβλέπεται στο ΝΣΧ.

Επίσης σήμερα δεν υφίσταται οριζόντιος χρονικός περιορισμός 20 ετών για την επανυποβολή αιτήματος σε περίπτωση απόρριψης.

Πρόταση: Σχετικά με τη σύνθεση του Συμβουλίου Τοπωνυμιών και προκειμένου να συμμετέχουν μέλη που έχουν ίδια γνώμη για τον υπό μετονομασία Δήμο ή Κοινότητα, προτείνονται οι εξής προσθήκες:

ι) έναν (1) εκπρόσωπο της οικείας Εφορείας Αρχαιοτήτων ή των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.) του οικείου νομού.

ια) Όταν εξετάζεται μετονομασία δήμων, δημοτικών κοινοτήτων, οικισμών και θέσεων μετέχει υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου εκπρόσωπος της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.), που προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από την Εκτελεστική Επιτροπή της.

Άρθρο 26 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Στην παρ. 3 αναφέρεται: «3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο», **είναι δυνατή** η ψηφιοποίηση των εκθέσεων των Επιτροπών Ορίων και των δικαστικών αποφάσεων των άρθρων 5, 16 και 17 για τον καθορισμό της εδαφικής περιφέρειας των δήμων και των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και η αποτύπωση αυτών σε ψηφιακή εφαρμογή που τηρείται στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες για την υλοποίηση της ψηφιοποίησης, το είδος και ο τύπος των πιστοποιητικών περί εδαφικών ορίων που εκδίδονται από την εφαρμογή και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα.».

Πρόταση: Προτείνεται η εξής τροποποίηση: «Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο», η ψηφιοποίηση των εκθέσεων των Επιτροπών Ορίων και των δικαστικών αποφάσεων των άρθρων 5, 16 και 17 για τον καθορισμό της εδαφικής περιφέρειας των δήμων και των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και η αποτύπωση αυτών σε ψηφιακή εφαρμογή που τηρείται στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Ελληνικό Κτηματολόγιο» **καθίσταται υποχρεωτική εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ετών από την ημερομηνία έκδοσής της».**

Στην παρ. 4. αναφέρεται: «4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), οι κατηγορίες των δήμων του άρθρου 8, δύναται να διακρίνονται περαιτέρω σε υποκατηγορίες, σύμφωνα με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, προκειμένου να εξυπηρετηθούν ειδικότερες λειτουργικές, οικονομικές ή αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων.».

Πρόταση: Να προβλέπεται η **σύμφωνη** γνώμη της ΚΕΔΕ, μέσα από σχετική **απόφαση της Γενικής της Συνέλευσης**.

Άρθρο 33 Αριθμός μελών δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 3 Ν. 4804/2021

Στο άρθρο υπάρχει αναφορά στον αριθμό των μελών των δημοτικών συμβουλίων. Παραμένει ως έχει ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων ανά πληθυσμιακή κατηγορία.

Πρόταση: Με βάση τις πάγιες θέσεις της Π.Ε.Δ. για ευρύτερη εκπροσώπηση των τοπικών κοινωνιών στα Δημοτικά Συμβούλια, ζητούμε την αναθεώρηση της παραγράφου 1, με την αύξηση του αριθμού των δημοτικών συμβούλων κατά δύο (2) μέλη για όλες τις πληθυσμιακές κλίμακες έως τους 50.000 κατοίκους, και κατά τέσσερα (4) μέλη για τις κλίμακες άνω των 50.000 κατοίκων.

Σύμφωνα με την παρ. 2.: «2. Στους δήμους οι οποίοι αποτελούνται από περισσότερες από έξι (6) δημοτικές ενότητες ο αριθμός των μελών του δημοτικού τους συμβουλίου είναι εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα, σε σχέση με το συνολικό τους πληθυσμό.».

Πρόταση: Η πρόβλεψη αύξηση του αριθμού των μελών των δημοτικών συμβουλίων σε δήμους με περισσότερες από έξι (6) δημοτικές ενότητες πρέπει να προβλέπεται και σε άλλες κατηγορίες δήμων. Προτείνουμε η παράγραφος 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «2. Στους **ορεινούς δήμους** καθώς και στους δήμους οι οποίοι αποτελούνται από περισσότερες από **πέντε (5)** δημοτικές ενότητες ο αριθμός των μελών του δημοτικού τους συμβουλίου είναι

εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα, σε σχέση με το συνολικό τους πληθυσμό.».

Άρθρο 35 Χρόνος διενέργειας αυτοδιοικητικών εκλογών - Διάρκεια δημοτικής και περιφερειακής (αυτοδιοικητικής) περιόδου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 5 Ν. 4804/2021. Σύμφωνα με το άρθρο η εκλογή διεξάγεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου του πέμπτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου.

Με την παρ. 2. του άρθρου 35 του ΝΣΧ, η εκλογή διεξάγεται την τελευταία Κυριακή του μηνός **Νοεμβρίου** του πέμπτου (5ου) έτους κάθε δημοτικής και περιφερειακής περιόδου.

Πρόταση: Η εκλογή να γίνεται την τελευταία Κυριακή του μηνός **Οκτωβρίου** για λόγους αποφυγής ακραίων καιρικών συνθηκών.

Άρθρο 38 Ειδικό Εκλογικό Κατάλογο Ηλεκτρονικής Ψήφου

Στο άρθρο παρουσιάζεται η διαδικασία δημιουργίας ειδικών καταλόγων ηλεκτρονικής ψήφου.

Πρόταση: Προκειμένου να μην αποκλειστούν από την εκλογική διαδικασία οι ηλικιωμένοι ή οι μη εξοικειωμένοι με την τεχνολογία συνδημότες μας που επιθυμούν να κάνουν χρήση της ηλεκτρονικής ψήφου αλλά δυσκολεύονται, προτείνουμε την προσθήκη νέας παραγράφου 7:

«7. Οι Δήμοι, μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), υποστηρίζουν τους εκλογείς που στερούνται των αναγκαίων ψηφιακών μέσων ή δεξιοτήτων για την εγγραφή τους στους ειδικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου, καθώς και για την παροχή οδηγιών χρήσης της πλατφόρμας, με πλήρη διασφάλιση του απορρήτου της διαδικασίας. Η σχετική δαπάνη για την ενημέρωση και υποστήριξη των πολιτών καλύπτεται από έκτακτη κρατική επιχορήγηση προς τους Ο.Τ.Α.»

Άρθρο 39 Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο

Περιγράφεται η διαδικασία εγγραφής των εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο. Σύμφωνα με την παρ. 7: «7. Η αίτηση υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την οποία ο εκλογέας βεβαιώνει ότι τα στοιχεία της αίτησης είναι ακριβή και ότι γνωρίζει ότι **δεν δύναται** να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα για την ανάδειξη συμβουλίων ή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας.».

Πρόταση: Η παράγραφος να αναδιατυπωθεί ως εξής: «7. Η αίτηση υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την οποία ο εκλογέας βεβαιώνει ότι τα στοιχεία της αίτησης είναι ακριβή. **Η ηλεκτρονική εφαρμογή διασφαλίζει υποχρεωτικά στον εκλογέα τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού του δικαιώματος για το σύνολο των αυτοδιοικητικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ανάδειξης συμβουλίων ή εκπροσώπων των δημοτικών κοινοτήτων.**»

Άρθρο 40 Απαραίτητος αριθμός εγγεγραμμένων εκλογέων ανά δήμο για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας

Περιγράφονται οι προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2: «1. Προκειμένου να διεξαχθεί ηλεκτρονική ψηφοφορία σε έναν δήμο για την ανάδειξη δημοτικών και περιφερειακών αρχών, οι εγγεγραμμένοι εκλογείς στον οικείο ειδικό εκλογικό κατάλογο ηλεκτρονικής ψήφου, μετά από το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων του άρθρου 39, περί ειδικής εφαρμογής εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο, απαιτείται να είναι τουλάχιστον τριάντα (30).

2. Σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του απαραίτητου κατά την παρ. 1 αριθμού εγγεγραμμένων εκλογέων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 5 του άρθρου 39, διαπιστώνεται σε ποιους δήμους δεν θα διεξαχθεί ηλεκτρονική ψηφοφορία. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης των εκλογέων, σχετικά με τη μη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος με ηλεκτρονική ψήφο [...]».

Πρόταση: Ζητούμε την κατάργηση του ελάχιστου ορίου των 30 εκλογέων. Η ηλεκτρονική ψήφος πρέπει να διασφαλίζεται ισότιμα για κάθε πολίτη, ακόμη και αν είναι ο μοναδικός σε έναν Δήμο που επέλεξε αυτόν τον τρόπο ψηφοφορίας. Η παράγραφος 1 πρέπει να διαμορφωθεί ως εξής: «1. Η ηλεκτρονική ψηφοφορία διεξάγεται **ανεξαιρέτως, σε όλους τους δήμους της Επικράτειας για τους οποίους έχουν υποβληθεί έγκυρες αιτήσεις εγγραφής** στον οικείο ειδικό εκλογικό κατάλογο ηλεκτρονικής ψήφου.»

Στην περίπτωση που για οικονομικούς λόγους η διατήρηση αυτού του ορίου κρίνεται απαραίτητη, η ενημέρωση των πολιτών ότι «ακυρώνεται» η ηλεκτρονική τους εγγραφή, δεδομένου ότι το Υπουργείο διαθέτει ήδη πιστοποιημένα τα email και τα κινητά τηλέφωνα των εκλογέων αυτών (βάσει του Άρθρου 39), να γίνεται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος. Προτείνουμε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «Με την ίδια απόφαση **ενεργοποιείται αυτοματοποιημένη και άμεση αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail) και γραπτού μηνύματος (SMS) προς τους επηρεαζόμενους εκλογείς, με αποκλειστική μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της ίδιας προθεσμίας των πέντε (5) ημερών.**», ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες θα γνωρίζουν εγκαίρως ότι οφείλουν να προσέλθουν με φυσική παρουσία στο εκλογικό τους τμήμα.

Άρθρο 42 Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 10 Ν. 4804/2021.

Σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 42 του ΝΣΧ: «ζ) Όποιοι συνδέονται με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας ή μίσθωσης έργου, συνολικής αξίας, κατ' έτος, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, άνω των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), με:

ζα) τον οικείο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 186, περί ορισμών, ή με τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει, όσον αφορά τις δημοτικές εκλογές, και αντίστοιχα, [...]».

Το αντίστοιχο όριο σύμφωνα με το άρθρο 10 Ν. 4804/2021 έχει οριστεί στις 10.000 €.

Πρόταση: Το όριο της περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 42 του ΝΣΧ να αυξηθεί στις 30.000 €.

Σύμφωνα με την παρ. 3.: «3. Δεν δύνανται να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή εκπρόσωποι δημοτικών κοινοτήτων: [...]

β) Υπάλληλοι, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, οι οποίοι υπηρετούν σε νομικά πρόσωπα δήμου του άρθρου 186 ή λοιπά νομικά πρόσωπα του άρθρου 189 στα οποία συμμετέχει ο δήμος, στον ίδιο δήμο, εφόσον υπηρέτησαν κατά και μετά από την 31η Αυγούστου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Τακτικοί υπάλληλοι των νομικών προσώπων του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι παραιτούνται από τη θέση τους για να θέσουν υποψηφιότητα, δύνανται να επανέλθουν σε αυτή εάν δεν εκλεγούν ή εκλεγούν και λήξει για οποιονδήποτε λόγο η θητεία τους, σύμφωνα με την παρ. 5. [...]».

Πρόταση: Η υποχρέωση ενός απλού, χαμηλόβαθμου υπαλλήλου (που δεν ασκεί διοίκηση ή εξουσία ή δεν εντάσσεται στην ιεραρχία, πχ ειδικός σύμβουλος) να παραιτηθεί πλήρως από την εργασία του έως την 31η Αυγούστου, προκειμένου να είναι υποψήφιος στον Δήμο όπου ζει και εργάζεται, είναι τιμωρητική. Προτείνουμε, για τους υπαλλήλους που δεν κατέχουν θέση ευθύνης (Γενικοί Διευθυντές ή Διευθυντές ή Γενικοί Γραμματείς), να μην απαιτείται παραίτηση, αλλά υποχρεωτική **θέση σε άνευ αποδοχών εκλογική άδεια** από την ημέρα ανακήρυξης των συνδυασμών έως και την ημέρα των εκλογών. Επίσης να συνεχίσουν να ισχύουν οι προβλέψεις περί δυνατότητας απόσπασης σε άλλη Υπηρεσία της παρ. 4 του άρθρου 10 του Ν. 4804/2021.

Άρθρο 43 Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 11 Ν. 4804/2021.

Στο ΝΣΧ αναφέρονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει ασυμβίβαστο λόγω οφειλών καθώς και οι περιπτώσεις που οι αιρετοί εκπίπτουν από το αξίωμά τους λόγω οφειλής.

Σύμφωνα με το άρθρο η εξέταση του ασυμβίβαστου γίνεται μετά την ανακήρυξη των αποτελεσμάτων.

Δεδομένου ότι σε αρκετές περιπτώσεις, στις τελευταίες εκλογές, ορισμένοι αιρετοί εξέπεσαν του αξιώματός τους λόγω οφειλών προς τον Δήμο, θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρχει ένας μηχανισμός που θα προλαμβάνει τη συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία, ανθρώπων που δεν δύνανται να αναλάβουν τα καθήκοντά τους. Με τον τρόπο αυτό στην εκλογική διαδικασία θα συμμετέχουν μόνο αυτοί που έχουν δικαίωμα ανάληψης καθηκόντων σε περίπτωση εκλογής τους και δεν θα υπάρχει νόθευση του τελικού αποτελέσματος.

Πρόταση: Η εξέταση του ασυμβίβαστου λόγω οφειλών να πραγματοποιείται κατά την ημέρα κατάθεσης της υποψηφιότητας του συνδυασμού.

Άρθρο 47 Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων

Ισχύον πλαίσιο: Το καθεστώς κατάρτισης των συνδυασμών διέπεται σήμερα από τον Ν. 4804/2021 (Άρθρο 15). Το νέο νομοσχέδιο επιφέρει τις εξής βασικές αλλαγές:

Όριο των κοινοτήτων: Κάθε συνδυασμός πρέπει να έχει υποψηφίους στο 60% των δημοτικών κοινοτήτων. Το νομοσχέδιο αυξάνει αυτό το όριο στο 80%.

Παράβολο: Σήμερα, το παράβολο είναι ατομικό (200 € για τον υποψήφιο Δήμαρχο, 50 € για κάθε υποψήφιο δημοτικό σύμβουλο και 10 € για τις κοινότητες). Το νομοσχέδιο εισάγει ένα κατ' αποκοπή ποσό που πρέπει να πληρώσει ο συνδυασμός προκαταβολικά.

Έως 2.000 κάτοικοι: 1.500€

2.001 – 10.000 κάτοικοι: 2.500€

10.001 – 50.000 κάτοικοι: 4.000€

50.001 – 150.000 κάτοικοι: 5.000€

Άνω των 150.001 κατοίκων: 7.000€

Υποψήφιοι «Επικρατείας» (Άνευ σταυρού): Πρόκειται για νέα διάταξη. Στο ισχύον σύστημα (Ν. 4804/2021) όλοι οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι, χωρίς καμία εξαίρεση, χρειάζονται σταυρό προτίμησης για να εκλεγούν.

Προθεσμία υποβολής: Σήμερα η καταληκτική ημερομηνία είναι η 31η Αυγούστου. Το νομοσχέδιο δίνει παράταση 20 ημερών, μεταφέροντας το όριο στις 20 Σεπτεμβρίου.

Προτάσεις: α) Κατάργηση των συμβούλων "άνευ σταυρού" (παρ. 5, περ. α): Η εισαγωγή συμβούλων που εκλέγονται χωρίς σταυρό προτίμησης αλλοιώνει τον χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία οφείλει να είναι η πιο άμεση, προσωποπαγής και δημοκρατική βαθμίδα διοίκησης. Προτείνουμε την διαγραφή της περ. α) της παραγράφου 5 για τους Δήμους. [Στη συνέχεια του κειμένου διατυπώνονται προτάσεις σχετικά με τους συμβούλους «άνευ σταυρού» σε περίπτωση που η πρότασή μας δεν γίνει αποδεκτή].

β) Ριζική μείωση και εξορθολογισμός του ενιαίου παραβόλου (παρ. 11): Η καθιέρωση υψηλών παραβόλων αποτελεί έμμεσο οικονομικό αποκλεισμό της δημοκρατικής συμμετοχής των πολιτών. Προτείνουμε τη μείωση των ποσών κατά 50% για όλες τις κατηγορίες.

Άρθρο 52 Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

Ισχύον πλαίσιο: άρθρο 20 Ν. 4804/2021.

Σημαντικές νέες διατάξεις του ΝΣΧ:

- **Υποψήφιοι χωρίς σταυρό (ββ):** Η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΑΝΕΥ ΣΤΑΥΡΟΥ» και ακολουθούν αλφαβητικά τα ονόματα των υποψηφίων του «Επικρατείας» (εφόσον υπάρχουν).
- **Εναλλακτική Ψήφος (βστ):** Στο κάτω μέρος του ψηφοδελτίου εισάγεται υποχρεωτικά ο τίτλος «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΨΗΦΟΣ (Έως μία επιλογή)». Κάτω από αυτόν αναγράφονται υποχρεωτικά **όλοι οι υπόλοιποι συνδυασμοί που συμμετέχουν στις εκλογές** μαζί με τα ονοματεπώνυμα των αντίστοιχων υποψηφίων Δημάρχων τους. Η διάταξη παραλείπεται μόνο αν οι συνδυασμοί είναι συνολικά ένας ή δύο. Η αναφορά «έως μία επιλογή» δίνει το δικαίωμα στον ψηφοφόρο να μη χρησιμοποιήσει την εναλλακτική ψήφο.

Πρόταση: Σαφής οπτικός διαχωρισμός των υποψηφίων «άνευ σταυρού» (υποπερ. ββ): Προκειμένου να αποφευχθεί η ακύρωση σταυρών προτίμησης από εκλογείς που θα θελήσουν να βάλουν σταυρό στους υποψηφίους «Επικρατείας» να γίνει η προσθήκη: «Τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων άνευ σταυρού τίθενται υποχρεωτικά εντός ειδικού, εμφανούς ορθογώνιου πλαισίου, με έντονη γραμματοσειρά, δίπλα στα οποία απαγορεύεται η εκτύπωση αριστερού ή δεξιού λευκού τετραγώνου (κουτιού) για σταυρό.»

Άρθρο 56 Επιτυχών συνδυασμός και επιλαχόντες συνδυασμοί -Εκλογή δημάρχου και περιφερειάρχη & Άρθρο 57 Δεύτερο στάδιο προσμέτρησης

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρα 24-25 του Ν. 4804/2021.

Σύμφωνα με το άρθρο 56 του ΝΣΧ, μειώνεται το όριο απευθείας εκλογής Δημάρχου από το 43% + 1 ψήφο, στο 42% + 1 ψήφο. Στο πρώτο στάδιο της καταμέτρησης, ελέγχεται αν κάποιος συνδυασμός έχει το 42%, μόνο με τις κύριες ψήφους. Αν κανείς συνδυασμός δεν το καταφέρει, ενεργοποιείται η καταμέτρηση των εναλλακτικών ψήφων [δεύτερη προτίμηση] από το αρμόδιο δικαστήριο.

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 57 αναφέρεται: «Αν στην προσμέτρηση αυτή ισοψηφήσουν στην πρώτη θέση δύο (2) τουλάχιστον συνδυασμοί, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί δημόσια κλήρωση μεταξύ τους για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού».

Πρόταση: Σε περίπτωση τελικής ισοψηφίας μετά και το δεύτερο στάδιο προσμέτρησης των εναλλακτικών ψήφων, η ανάδειξη του Δημάρχου θεωρούμε ότι δεν πρέπει να γίνεται απευθείας με κλήρωση. Προτείνουμε η παρ. 5 να διατυπωθεί ως εξής: «5. Επιτυχών συνδυασμός ανακηρύσσεται ο συνδυασμός που έλαβε στο δεύτερο στάδιο της προσμέτρησης, σύμφωνα με την παρ. 4, την απόλυτη ή σχετική πλειοψηφία. Αν στην προσμέτρηση αυτή ισοψηφήσουν στην πρώτη θέση δύο (2) τουλάχιστον συνδυασμοί, **επιτυχών ανακηρύσσεται ο συνδυασμός που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους (κύριες προτιμήσεις) κατά το πρώτο στάδιο της ψηφοφορίας.** Αν και στην περίπτωση αυτή υπήρχε ισοψηφία, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί δημόσια κλήρωση μεταξύ τους για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού.».

Άρθρο 60 Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό μεταξύ τριακοσίων ενός και δύο χιλιάδων κατοίκων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 30 του Ν. 4804/20213.

Στις παρ. 3 & 4 του άρθρου 60 του ΝΣΧ αναφέρεται:

3. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο (2) μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή, κατανέμονται στον πλειοψηφούντα συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1) έδρα.

4. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Στην περίπτωση αυτή, ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν σύμβολο δημοτικής κοινότητας.

Πρόταση: Οι διατάξεις πρέπει να ορίσουν ότι σε περίπτωση απόλυτης ισοψηφίας συνδυασμών στην κοινότητα, ο «πλειοψηφών» συνδυασμός (και κατά συνέπεια ο Πρόεδρος) αναδεικνύεται με βάση τα εξής κριτήρια, κατά σειρά προτεραιότητας, για την κατά το δυνατόν αποφυγή της λύσης της κλήρωσης:

«3. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο (2) μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας και ισοψηφήσουν, προκρίνεται ο συνδυασμός του οποίου ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο απόλυτο αριθμό σταυρών προτίμησης εντός της οικείας δημοτικής κοινότητας. Αν υπάρχει ισοψηφία και στους σταυρούς των προσώπων, προκρίνεται ο συνδυασμός εκείνος του οποίου ο υποψήφιος Δήμαρχος έλαβε τις

περισσότερες έγκυρες ψήφους στο σύνολο του Δήμου. Η διενέργεια δημόσιας κλήρωσης από το αρμόδιο Πρωτοδικείο επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο ως έσχατη λύση, εφόσον υπάρξει απόλυτη ταύτιση και στα δύο παραπάνω κριτήρια.

4. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην περ. 3. Στην περίπτωση αυτή, ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν σύμβολο δημοτικής κοινότητας.».

Άρθρο 61 Εκλογή εκπροσώπων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 30 του Ν. 4804/20213.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 61 του ΝΣΧ, καταργείται ο τίτλος του «Προέδρου της Κοινότητας» για τα χωριά κάτω των 300 κατοίκων και εισάγεται ο τίτλος «Εκπρόσωπος».

Στην παρ. 2 αναφέρεται: «Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ο οποίος και λαμβάνει την έδρα του εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.»

Προτάσεις: α) Ζητούμε να μη καταργηθεί ο τίτλος του «Προέδρου της Κοινότητας». Η λέξη «εκπρόσωπος» κοινότητας να αφαιρεθεί από κάθε άρθρο στο οποίο αναφέρεται.

β) Προτείνουμε, σε περίπτωση ισοψηφίας συνδυασμών στην κοινότητα, Πρόεδρος να εκλέγεται εκείνος που εντάσσεται στον συνδυασμό του υποψήφιου Δημάρχου, που αναδείχθηκε τελικός νικητής στο σύνολο του Δήμου και υπάρχει εκ νέου ισοψηφία να προσφεύγουμε στη διαδικασία κλήρωσης.

Άρθρο 63 Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 31 του Ν. 4804/20213.

Το άρθρο 63 του ΝΣΧ καθορίζει τη σειρά και τη διαδικασία με την οποία οι υποψήφιοι των δημοτικών συνδυασμών καταλαμβάνουν τις έδρες που κέρδισε η παράταξή τους καθώς και τον τρόπο επίλυσης των ισοψηφιών:

Παρ.1: Σειρά εκλογής στον πλειοψηφών συνδυασμό. Οι έδρες του επιτυχόντος συνδυασμού καταλαμβάνονται υποχρεωτικά με την εξής σειρά προτεραιότητας:

1. **Πρώτοι από όλους** εκλέγονται οι υποψήφιοι «άνευ σταυρού» (οι υποψήφιοι τύπου "Επικρατείας" που εισάγονται με το Άρθρο 47), με βάση την αλφαβητική τους σειρά.
2. **Ακολουθούν** οι υποψήφιοι που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του Δήμου.

Παρ. 2: Σειρά εκλογής στους επιλαχόντες συνδυασμούς: Οι έδρες των παρατάξεων της αντιπολίτευσης καταλαμβάνονται με βάση τους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του Δήμου, με μια **κρίσιμη εξαίρεση:** Οι **υποψήφιοι Δήμαρχοι** των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται αυτόματα οι **πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι** των παρατάξεών τους και καταλαμβάνουν την πρώτη έδρα, ακόμη και αν δεν είχαν (και δεν χρειάζονταν) σταυρό.

Παρ. 1 & 2: Δήμοι με εκλογικές περιφέρειες (ως ισχύουν): Σε Δήμους που είναι διαιρεμένοι σε εκλογικές περιφέρειες (πρώην καποδιστριακούς δήμους/ενότητες), τίθενται ειδικοί κανόνες:

1. Στις μονοεδρικές περιφέρειες εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς του νικητή.
2. Ως «πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος» του Δήμου νοείται ο πρώτος σε σταυρούς στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια.
3. Οι υποψήφιοι Δήμαρχοι της αντιπολίτευσης καταλαμβάνουν την έδρα τους υποχρεωτικά στη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια (και συγκεκριμένα σε αυτή που εκλέγει πάνω από έναν σύμβουλο).

Παρ. 4: Ισοψηφίες. Αν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν στους σταυρούς προτίμησης, η θέση (τακτική ή σειρά αναπληρωματικού) κρίνεται με κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο (ως ισχύει).

Πρόταση: Να εκλέγονται αρχικά οι σύμβουλοι με σταυρό και στη συνέχεια οι άνευ σταυρού.

Άρθρο 67 Τρόπος διεξαγωγής ψηφοφορίας με ηλεκτρονική ψήφο

Ηλεκτρονική ψήφος με φυσική παρουσία: Η ηλεκτρονική ψηφοφορία δεν γίνεται από το σπίτι ή από το κινητό. Οι εγγεγραμμένοι εκλογείς οφείλουν να προσέλθουν φυσικά σε κάποιο από τα «Ειδικά Εκλογικά Τμήματα Ηλεκτρονικής Ψήφου» που θα συστήσει το Υπουργείο Εσωτερικών σε όλη την Επικράτεια (τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από τις εκλογές). Ο εκλογέας μπορεί να επιλέξει οποιοδήποτε τέτοιο τμήμα τον εξυπηρετεί, ανεξάρτητα από το πού είναι δημότης.

Προτάσεις: α) Στην παρ. 1 αναφέρεται: «Η ψηφοφορία με ηλεκτρονική ψήφο διεξάγεται σε ειδικά εκλογικά τμήματα ηλεκτρονικής ψήφου, τα οποία συστήνονται σε όλη την Επικράτεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, το νωρίτερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη διενέργεια των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών.». Προτείνουμε να αναφέρεται συγκεκριμένα ότι συστήνεται υποχρεωτικά **ένα τουλάχιστον ειδικό εκλογικό τμήμα ηλεκτρονικής ψήφου στην έδρα κάθε Δήμου της Επικράτειας.**

β) Το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, να έχει επίσης ως προαπαιτούμενο την **ύπαρξη υποχρεωτικής γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.).**

Άρθρο 85 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Σύμφωνα με τις παρ. 1, 3 και 4 το άρθρο 85 προβλέπει:

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης της αίτησης εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ηλεκτρονικής ψήφου, ο τρόπος πιστοποίησης του εκλογέα, η πιθανή διαδικασία ηλεκτρονικής αποστολής δικαιολογητικών, ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 39, περί ειδικής εφαρμογής εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με ηλεκτρονική ψήφο.

...

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α' 27), της παρ. 7 του άρθρου 47, περί της κατάρτισης συνδυασμών και της υποβολής υποψηφιοτήτων, την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση των υποψηφίων και την υποβολή των δηλώσεων υποψηφιοτήτων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αναπροσαρμόζονται τα ποσά των παρ. 11 και 12 του άρθρου 47.

Προτάσεις: α) Για τις αποφάσεις των παρ. 1 και 3 να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε.

β) Σε περίπτωση αύξησης των παραβόλων να προβλέπεται ότι αυτή δεν θα είναι μεγαλύτερη από το 10% της αξίας του παραβόλου κατά την προηγούμενη εκλογική διαδικασία.

Άρθρο 90 Έσοδα και δαπάνες υποψήφιων περιφερειακών και δημοτικών συνδυασμών

Αλλαγές σε σχέση με το ισχύον πλαίσιο (άρθρο 1 Ν. 3870/2010, όπως ισχύει):

1. **Θεσμοθέτηση του Ακατάσχετου (παρ. 3):** Για πρώτη φορά ορίζεται ρητά ότι οι ειδικοί εκλογικοί λογαριασμοί των συνδυασμών είναι **ακατάσχετοι** μέχρι να ολοκληρωθεί ο έλεγχος των δαπανών.
2. **Περιορισμός Εκδηλώσεων Οικονομικής Ενίσχυσης (παρ. 6):** Μειώνεται το επιτρεπόμενο ποσοστό εσόδων από εκδηλώσεις (κουπόνια, εισιτήρια) από το 1/3 στο 1/4 του ανώτατου ορίου δαπανών και εισάγεται **οριζόντιο χρηματικό πλαφόν 20.000 ευρώ**. Επιπλέον, ο αριθμός των εισιτηρίων πρέπει να αναρτάται ψηφιακά τουλάχιστον 1 ημέρα πριν την εκδήλωση.
3. **Συρρίκνωση της Προεκλογικής Περιόδου (παρ. 7):** Η προεκλογική περίοδος για την εφαρμογή των οικονομικών ελέγχων ορίζεται στενά **«από την επόμενη της ανακήρυξης των συνδυασμών»** μέχρι την ημέρα των εκλογών (δηλαδή ένα διάστημα μόλις 20-30 ημερών).
4. **Αυτοτελή Διοικητικά Πρόστιμα (παρ. 8):** Εισάγεται άμεσο διοικητικό πρόστιμο από 500 έως 30.000 ευρώ για οποιαδήποτε παράβαση του συγκεκριμένου άρθρου, χωρίς να χρειάζεται παραπομπή στις γενικές ποινικές διατάξεις.

Πρόταση: Προτείνουμε να παραμείνει η πρόβλεψη της δίμηνης προεκλογικής περιόδου (τροποποίηση παρ. 7): Για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και να καλυφθούν νομικά οι δαπάνες προετοιμασίας, πρέπει να συνεχίσει να ισχύει το υφιστάμενο καθεστώς. Επομένως η παρ. 7 πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής: «7. Προεκλογική περίοδος για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους αναφορικά με τον έλεγχο και την καταγραφή των εσόδων και των δαπανών, είναι το **δίμηνο (2) χρονικό διάστημα που προηγείται της ημερομηνίας διεξαγωγής της ψηφοφορίας των αυτοδιοικητικών εκλογών.**»

Άρθρο 91 Έσοδα και δαπάνες των υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων

Σχέση με το ισχύον πλαίσιο (άρθρο 2 Ν. 3870/2010, όπως ισχύει):

Το άρθρο εισάγει δύο (2) βασικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με το ισχύον πλαίσιο:

- **Ρητή νομοθετική εξαίρεση (παρ. 5):** Νομοθετείται πλέον ρητά ότι όσοι υποψήφιοι σύμβουλοι δεν πραγματοποιούν καμία απολύτως εκλογική δαπάνη, απαλλάσσονται από την υποχρέωση ανοίγματος ειδικού τραπεζικού λογαριασμού. (Μέχρι σήμερα αυτό γινόταν δεκτό μόνο ερμηνευτικά μέσω των εγκυκλίων του Υπουργείου, προκαλώντας συχνά σύγχυση και ανασφάλεια δικαίου στους υποψηφίους).
- **Μείωση του κατώτατου ορίου προστίμου (παρ. 6):** Το ελάχιστο διοικητικό πρόστιμο για παραβάσεις των υποψηφίων συμβούλων μειώνεται από τις 10.000 ευρώ (που είχε οριστεί με την τροποποίηση του Ν. 4830/2021) στις **5.000 ευρώ**. Το ανώτατο όριο παραμένει σταθερό στις 30.000 ευρώ.

Πρόταση: Προτείνουμε η παρ. 6 να τροποποιηθεί ριζικά, ώστε το διοικητικό πρόστιμο να μην είναι οριζόντιο, αλλά **να συναρτάται άμεσα με το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών που ισχύει για τον υποψήφιο στον οικείο Δήμο**. Συγκεκριμένα, να προβλέπεται ότι το πρόστιμο για παράβαση των διατάξεων διακίνησης εσόδων-δαπανών από υποψήφιο σύμβουλο **δεν δύναται να υπερβαίνει το 50% του προσωπικού του ανώτατου εκλογικού ορίου δαπανών** για τυπικές ή εκπρόθεσμες παραβάσεις, και για περιπτώσεις αποδεδειγμένης υπέρβασης ορίου, **το 100% του προσωπικού ή το ποσό της υπέρβασης, όποιο είναι μεγαλύτερο**.

Άρθρο 92 Απαγορεύσεις στη χρηματοδότηση συνδυασμών και υποψηφίων

Σημαντική διαφοροποίηση: Έχει απαλειφθεί πλήρως η απαγόρευση χρηματοδότησης από φυσικά πρόσωπα που είναι οφειλέτες του οικείου Δήμου. Συγκεκριμένα, η ισχύουσα διάταξη (Ν. 3870/2010, Άρθρο 3, παρ. 1, στοιχείο α') απαγορεύει ρητά τη χρηματοδότηση ή οποιαδήποτε παροχή προς συνδυασμούς και υποψηφίους από ιδιώτες που έχουν βεβαιωμένα χρέη προς τον Δήμο άνω των 1.000 ευρώ.

Πρόταση: Προτείνεται η άμεση επαναφορά και αυστηροποίηση της απαγόρευσης χρηματοδότησης από οφειλέτες. Ζητούμε την προσθήκη νέας περίπτωσης (γ) στην παράγραφο 1 του Άρθρου 92, η οποία θα επαναφέρει τη διαφανή ρύθμιση του Ν. 3870/2010, διαμορφωμένη ως εξής: «γ) Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι βεβαιωμένοι οφειλέτες του οικείου Δήμου ή των νομικών του προσώπων για ποσό ανώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ κατά την ημέρα της εισφοράς. Η διασταύρωση των στοιχείων αυτών πραγματοποιείται αυτόματα μέσω της Κεντρικής Βάσης Εκλογικών Δαπανών με διασύνδεση στις οικονομικές υπηρεσίες των Δήμων και την ΑΑΔΕ, και τυχόν κατάθεση από οφειλέτη ακυρώνεται άμεσα, επιστρέφεται στον καταθέτη και επισύρει τις κυρώσεις της παραγράφου 3.»

Άρθρο 93 Όρια χρηματοδότησης

Το άρθρο αυτό αντιστοιχεί στο **Άρθρο 4 του ισχύοντος Νόμου 3870/2010**. Το νέο νομοσχέδιο εγκαταλείπει τα οριζόντια όρια χρηματοδότησης και εισάγει ένα σύστημα **κλιμακωτών ορίων ανάλογα με τον πληθυσμό του Δήμου**, τόσο για τις εισφορές προς τον συνδυασμό όσο και για τις εισφορές προς μεμονωμένους υποψηφίους. Ωστόσο, η μεγαλύτερη αλλαγή αφορά στις κατ' εξαίρεση χρηματοδοτήσεις αφορά στις κατ' εξαίρεση χρηματοδοτήσεις κυρίως από τους επικεφαλής θεσπίζονται για πρώτη φορά, καθώς και στη ρητή ποσοστιαία ρύθμιση της κομματικής χρηματοδότησης.

Πρόταση: Προτείνεται, για λόγους διατήρησης την πολιτικής ανεξαρτησίας των δημοτικών παρατάξεων, το ανώτατο όριο χρηματοδότησης δημοτικών συνδυασμών από πολιτικά

κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων να μειωθεί από το 50% στο 20% του ανώτατου ορίου δαπανών του άρθρου 95.

Άρθρο 95 Ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών των συνδυασμών

Το άρθρο αυτό αντικαθιστά τις διατάξεις του Άρθρου 7 του Νόμου 3870/2010 που αφορούσαν τα συνολικά οικονομικά όρια των παρατάξεων. Το νομοσχέδιο καταργεί πλήρως τον πολύπλοκο αλγόριθμο υπολογισμού (ο οποίος υπολόγιζε το όριο συνδυάζοντας έναν βασικό συντελεστή, τον πληθυσμό των επιμέρους εκλογικών τμημάτων και τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων που κατέβαζε η παράταξη) και εισάγει ένα σύστημα σταθερών, κατ' αποκοπή χρηματικών ορίων ανά πληθυσμιακή κλίμακα.

Στο νέο πλαίσιο εντοπίζονται οι εξής παραδοξότητες:

α) Οι αλματώδεις αυξήσεις για Δήμους με πρακτικά τον ίδιο πληθυσμό (παρ. 2): Η επιλογή των οριζόντιων ορίων δημιουργεί μη ορθολογικές ανισότητες στις γειτονικές τοπικές κοινωνίες. Για παράδειγμα: Ένας Δήμος με 30.000 κατοίκους έχει ανώτατο όριο δαπανών **30.000 ευρώ**. Ένας Δήμος με μόλις έναν κάτοικο παραπάνω (30.001 κάτοικοι) έχει όριο **100.000 ευρώ**. Αυτό σημαίνει ότι δύο Δήμοι με σχεδόν ταυτόσημα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά θα αναγκαστούν να διεξάγουν εκλογές με τελείως διαφορετικούς οικονομικούς όρους.

β) Εγκεκριμένοι τιμοκατάλογοι για ψηφιακή διαφήμιση (παρ. 3): Ορίζεται ότι οι δαπάνες για προβολή σε διαδικτυακούς τόπους (social media, Google Ads κ.λπ.) θα υπολογίζονται με βάση «εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους». Η διάταξη αυτή είναι ανεφάρμοστη. Οι παγκόσμιες ψηφιακές πλατφόρμες (Meta, TikTok, Google) δεν λειτουργούν με σταθερούς, κρατικά εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους, αλλά με **δυναμικούς αλγόριθμους δημοπρασίας**, όπου το κόστος ανά κλικ ή ανά χίλιες εμφανίσεις (CPM) μεταβάλλεται ανά δευτερόλεπτο ανάλογα με τη ζήτηση.

Προτάσεις: Ζητούμε: α) Καθιέρωση γραμμικού-αναλογικού υπολογισμού με βάση το κόστος ανά κάτοικο (τροποποίηση παρ. 2): Αντικατάσταση των περιπτώσεων α' έως ε' της παραγράφου 2 από έναν **ενιαίο αναλογικό κανόνα**: «Το ανώτατο όριο δαπανών των δημοτικών συνδυασμών ορίζεται σε 1,5 ευρώ ανά εγγεγραμμένο εκλογέα για τους Δήμους έως 30.000 κατοίκους, και σε 1 ευρώ ανά εγγεγραμμένο εκλογέα για το υπερβάλλον τμήμα του πληθυσμού, με ελάχιστο όριο τις 15.000 € και μέγιστο όριο τις 300.000 €.»

β) Η παράγραφος 3 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Η δαπάνη για τη διαφημιστική προβολή των συνδυασμών και των υποψηφίων σε διαδικτυακούς τόπους και μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποδεικνύεται αποκλειστικά από τα επίσημα ψηφιακά τιμολόγια των παρόχων, σε συνδυασμό με τα δημόσια διαθέσιμα στοιχεία των βιβλιοθηκών διαφάνειας (Ad Libraries) των αντίστοιχων πλατφορμών, από τα οποία προκύπτει το ακριβές χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε για τη συγκεκριμένη γεωγραφική στόχευση κατά την προεκλογική περίοδο.»

Άρθρο 96 Απαγορεύσεις για τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 5 του Ν. 3870/2010.

Διαφοροποιήσεις:

Στην παρ. 2 ορίζεται ότι οι Δήμαρχοι υποχρεούνται να καθαιρούν αμέσως τις παράνομες αφίσες και τα πανό, «ανεξαρτήτως αν ο δήμος έχει ή όχι την αρμοδιότητα για το οδικό δίκτυο».

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι κατά την παραμονή και την ημέρα των εκλογών, ο νόμος απαγορεύει γενικώς την «ανάρτηση περιεχομένου προεκλογικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο».

Προτάσεις: Προτείνουμε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «Οι δήμαρχοι υποχρεούνται για την άμεση καθαίρεση των αεροπανό, πανό, καθώς και των γιγαντοαφισών και αφισών αποκλειστικά εντός του οδικού δικτύου και των δημόσιων χώρων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα και τη δικαιοδοσία του οικείου Δήμου. Για το εθνικό και περιφερειακό δίκτυο, η σχετική υποχρέωση και οι αντίστοιχες κυρώσεις βαρύνουν τις υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας ή του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.»

Άρθρο 97 Εμφανίσεις υποψηφίων κατά την προεκλογική περίοδο

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 6 του Ν. 3870/2010.

Διαφοροποιήσεις:

1. **Παραδοσιακά ΜΜΕ:** Στα εθνικής εμβέλειας επιτρέπονται έως **δύο (2)** εμφανίσεις (όπως ισχύει) και στα τοπικά/περιφερειακά μέσα επιτρέπονται έως **τρεις (3)** (από δύο που ισχύει).
2. **Διαδίκτυο:** Επιτρέπεται έως **2 εμφανίσεις** (από μία που ισχύει).
3. **Πρόστιμα(παρ. 3):** Αν ένας υποψήφιος παραβιάσει τα παραπάνω όρια, απειλείται με αυτόματο διοικητικό πρόστιμο από **20.000 έως 50.000 ευρώ** (από 50.000 € έως 100.000 € που ισχύει).

Πρόταση: Η υποπερ. βγ) της παρ. 1: «Σε διαδικτυακούς τόπους και ιστοσελίδες επιτρέπονται έως δύο (2) εμφανίσεις» να τροποποιηθεί ως εξής: «Σε **κάθε** διαδικτυακό τόπο ή ιστοσελίδα επιτρέπονται έως δύο (2) εμφανίσεις.»

Άρθρο 98 Διαχείριση οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 8 του Ν. 3870/2010.

Θετική πρόβλεψη: Διπλασιασμός του πληθυσμιακού ορίου για τον υποχρεωτικό ορισμό διαχειριστή (παρ. 1): Στο ισχύον καθεστώς (Ν. 3870/2010, Άρθρο 8, παρ. 1), όλοι οι συνδυασμοί σε Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων ήταν υποχρεωμένοι να ορίσουν ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο ως επίσημο οικονομικό διαχειριστή. Με τη νέα διάταξη, το όριο αυτό αυξάνεται στις 20.000 κατοίκους. Κάτω από αυτό το όριο, ο ορισμός διαχειριστή καθίσταται προαιρετικός και ο υποψήφιος Δήμαρχος μπορεί να αναλάβει τη διαχείριση προσωπικά.

Άρθρο 102 Έκπτωση από τα αιρετά αξιώματα

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρου 15 του Ν. 3870/2010.

Το άρθρο 102 συγκεντρώνει και κωδικοποιεί τις περιπτώσεις όπου ένας εκλεγμένος αιρετός χάνει οριστικά τη θέση του λόγω εκλογικών παραβάσεων.

Προτάσεις: Διαβάθμιση των ποινών για τους συμβούλους βάσει της Αρχής της Αναλογικότητας (τροποποίηση παρ. 2): Η έκπτωση πρέπει να είναι η έσχατη των ποινών και να ενεργοποιείται μόνο για βαριές παραβάσεις, ενώ για τα διαχειριστικά λάθη των συμβούλων πρέπει να προηγείται χρηματικό πρόστιμο. **Η παρ. 2 προτείνουμε να τροποποιηθεί ως εξής:** «Απαγγέλλεται έκπτωση από το αξίωμα του περιφερειακού και δημοτικού συμβούλου αποκλειστικά για όσους προέλθουν στην παροχή οικονομικού ανταλλάγματος προς ΜΜΕ και διαδικτυακούς τόπους. Για τις περιπτώσεις υπέρβασης του ορίου δαπανών κατά το ένα τρίτο (1/3) ή ελλιπούς ενημέρωσης της Κεντρικής Βάσης από υποψήφιο σύμβουλο, επιβάλλεται αρχικά το διοικητικό πρόστιμο του άρθρου 91 και τάσσεται προθεσμία συμμόρφωσης τριάντα (30) ημερών. Η έκπτωση απαγγέλλεται μόνο σε περίπτωση αποδεδειγμένου δόλου ή υποτροπής.»

Άρθρο 104 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύναται να προβλεφθεί το άνοιγμα και η λειτουργία εξ αποστάσεως του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού, ο τρόπος ενημέρωσης του δικαιούχου του λογαριασμού για την κάθε κατάθεση σε αυτόν και η **διαδικασία κατάσχεσης του υπερβάλλοντος ποσού**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 90 και 91, περί εσόδων και δαπανών των υποψηφίων δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων.

Πρόταση: Να αφαιρεθεί η φράση «**διαδικασία κατάσχεσης του υπερβάλλοντος ποσού**» δεδομένου ότι στο άρθρο 90 του ΝΣΧ προβλέπεται το ακατάσχετο των συγκεκριμένων ειδικών λογαριασμών.

Άρθρο 109 Αρμοδιότητες δημάρχου και περιφερειάρχη

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 58 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως ισχύει.

Στην παρ. 4 προβλέπεται ότι: «Οι αρμοδιότητες της περ. β) σχετικά με την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου και των περ. δ), ε) και η) της παρ. 2 είναι αμεταβίβαστες». Οι περιπτώσεις δ), ε) και η) της παρ. 2 αναλύονται ως εξής:

δ) εκπροσωπεί τον δήμο δικαστικά και εξώδικα,

ε) υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος,

η) αποφασίζει, ως διατάκτης, για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται με αναμόρφωση, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης,

Πρόταση: Για λόγους διασφάλισης της ευελιξίας και της εύρυθμης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών προτείνουμε να απαλειφθεί από τις προβλέψεις της παρ. 4 η αναφορά στις αρμοδιότητες των περ. ε) και η) της παρ. 2.

Άρθρο 110 Ορισμός, αρμοδιότητες και αριθμός αντιδημάρχων

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 59 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως αυτό έχει τροποποιηθεί από τους Ν. 4623/2019 και Ν. 5056/2023.

Ο αριθμός των αντιδημάρχων είναι αυξημένος ανά έναν (1) ανά πληθυσμιακή κλίμακα σε σχέση με την ισχύουσα διάταξη.

Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσαυξάνεται κατά έναν (1), σε δήμους που αποτελούνται από πέντε (5) και άνω δημοτικές ενότητες.

Καταργούνται οι άμισθοι αντιδήμαρχοι.

Αυτό συμβαίνει διότι το Υπουργείο ενσωματώνει στον κεντρικό κορμό του νόμου τη μόνιμη «προσαύξηση» που δόθηκε με τον Ν. 5056/2023 ως αντιστάθμισμα για την κατάργηση των δημοτικών ΝΠΔΔ και των Σχολικών Επιτροπών. Επίσης, η αυτόματη έκπτωση αντιδημάρχου σε περίπτωση ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής (πρώτη παρ. 2) αποτελεί αυτούσια μεταφορά της ισχύουσας νομοθεσίας.

Πρόταση: Λόγω της προβλεπόμενης κατάργησης των αντιδημάρχων και της ενσωμάτωσης στους Δήμους των δημοτικών ΝΠΔΔ και των Σχολικών Επιτροπών, αλλά και για να προλαμβάνονται αρρυθμίες στη διοίκηση μεγάλων γεωγραφικά Δήμων, προτείνουμε:

α) Την **αύξηση των έμμισθων αντιδημάρχων** της παρ. 4 **κατά έναν (1)** ανά κάθε κατηγορία.

β) Την τροποποίηση της παρ. 6 ως εξής: «**6. Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσαυξάνεται κατά έναν (1) σε δήμους που αποτελούνται από πέντε (5) έως επτά (7) δημοτικές ενότητες, και κατά δύο (2) σε δήμους που αποτελούνται από οκτώ (8) και άνω δημοτικές ενότητες.** Στον αριθμό των δημοτικών ενότητων δεν περιλαμβάνονται οι δημοτικές ενότητες της παρ. 5.».

Άρθρο 116 Ανεξαρτητοποίηση και διαγραφή μελών δημοτικής και περιφερειακής παράταξης

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 66 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως ισχύει.

Η αυτόματη έκπτωση από τα θεσμικά όργανα (Δημοτική Επιτροπή, Προεδρείο) για όσους ανεξαρτητοποιούνται ή διαγράφονται (παρ. 4) αποτελεί συνέχεια του ισχύοντος πλαισίου.

Ορίζεται ότι η διαγραφή ενός συμβούλου γίνεται αποκλειστικά **«με απόφαση του επικεφαλής της» (νέο)**. Με βάση τον ισχύοντα Καλλικράτη (Άρθρο 66, παρ. 5), η διαγραφή μέλους απαιτεί **απόφαση της πλειοψηφίας των δύο τρίτων (2/3)** των εκλεγμένων συμβούλων της παράταξης (ή της απόλυτης πλειοψηφίας αν είναι κάτω από 3 μέλη).

Στην παρ. 6 ορίζεται ότι για να μπορέσουν οι ανεξάρτητοι σύμβουλοι να συμπράξουν και να δημιουργήσουν μια νέα παράταξη, τίθεται ως προϋπόθεση να συγκεντρώνουν **πάνω από το ένα τέταρτο (1/4) του συνολικού αριθμού των μελών του Συμβουλίου**. Σήμερα επιτρέπεται επέτρεπε τη συγκρότηση νέας παράταξης από ανεξάρτητους με τρία (3) μέλη.

Άρθρο 118 Διαδικασία εκλογής μελών προεδρείου δημοτικού συμβουλίου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 67 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως ισχύει.

Καταργείται η σχετική πλειοψηφία των παρόντων στην 3η ψηφοφορία. Ορίζει ότι εκλέγεται αυτόματα ο σύμβουλος που πρότεινε ο επικεφαλής της παράταξης, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι θα λάβει **τουλάχιστον το ένα τέταρτο (1/4) του όλου αριθμού των μελών του συμβουλίου**.

Άρθρο 122 Δημοσιότητα συνεδριάσεων δημοτικού συμβουλίου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 67 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως ισχύει.

Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, η ζωντανή μετάδοση (live streaming) είναι προαιρετική (βάσει του Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας του Δ.Σ.), ενώ δεν προβλέπεται δικαίωμα «ψηφιακής απόκρυψης» για τους συμμετέχοντες αιρετούς.

Με την παρ. 2 του ΝΣΧ, η **μετάδοση γίνεται υποχρεωτική** για όλους. Αν σε έναν επαρχιακό ή ορεινό Δήμο κοπεί το ίντερνετ, η αντιπολίτευση θα ζητά ακύρωση των αποφάσεων.

Πρόταση: Προτείνουμε την προσθήκη στην παρ. 2 της πρότασης: «Τυχόν τεχνική αδυναμία, διακοπή ή έλλειψη υποδομής σύνδεσης στο διαδίκτυο δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συνεδρίασης και των ληφθεισών αποφάσεων».

Άρθρο 124 Πρόσκληση για σύγκληση δημοτικού συμβουλίου σε τακτική συνεδρίαση

Σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 4 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) **δεν προβλέπεται ταυτόχρονη αποστολή όλων των γραπτών υπηρεσιακών εισηγήσεων** στο ίδιο ηλεκτρονικό μήνυμα με την πρόσκληση, επιτρέποντας στην πράξη τη συμπλήρωση του φακέλου των θεμάτων από τις υπηρεσίες και τις επόμενες ημέρες.

Πρόταση: Προτείνουμε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 να τροποποιηθεί ως προς τον χρόνο αποστολής των εισηγήσεων: «[...] κοινοποιείται στους συμβούλους με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης, **ενώ οι σχετικές εισηγήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών δύνανται να αποστέλλονται ηλεκτρονικά έως και είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.**»

Η πρόβλεψη να τροποποιηθεί και στην παρ. 2 του άρθρου 142.

Άρθρο 134 Δημοσίευση αποφάσεων δήμων και περιφερειών σε εφημερίδα

Σύμφωνα με το άρθρο 79, παρ. 4 του Ν. 3463/2006 (ΔΚΚ) σε συνδυασμό με τον Ν. 3548/2007, προβλέπεται υποχρέωση δημοσίευσης των τοπικών κανονιστικών αποφάσεων στον τοπικό τύπο. Δεν υπήρχε όμως τόσο εξειδικευμένη και οριζόντια επιβολή έντυπης δημοσίευσης σε πλήρες κείμενο για διευρυμένες κατηγορίες πράξεων. Με την παρ. 2α θα προβλέπεται η υποχρέωση έντυπης δημοσίευσης κατά το πλήρες περιεχόμενό τους (όχι σε περίληψη) για πράξεις όπως οι τοπικές κανονιστικές (π.χ. Κανονισμοί Καθαριότητας ή Άρδευσης), οι μεταβιβάσεις αρμοδιοτήτων, κ.α.

Πρόταση: Για λόγους εξοικονόμησης πόρων προτείνουμε να προβλέπεται οι αποφάσεις και πράξεις να δημοσιεύονται σε περίληψη και να υπάρχει υποχρεωτική αναφορά του αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης (ΑΔΑ) στο πρόγραμμα Διαύγεια και του σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του δήμου, όπου ο πολίτης μπορεί να αναγνώσει το πλήρες κείμενο.

Ανάλογη τροποποίηση και στο άρθρο 147 παρ. 7α που αφορά τη δημοσίευση αποφάσεων της δημοτικής επιτροπής.

Άρθρο 138 Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής

Στο άρθρο 72 παρ. 1ι του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), η υποχρεωτική άσκηση ενδίκων μέσων κατά συμβασιούχων (διάταξη Βορίδη), ασκείται από τη δημοτική επιτροπή. Το νομοσχέδιο σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2αε του άρθρου προσθέτει για τη συγκεκριμένη περίπτωση ότι: «η προσφυγή ασκείται υποχρεωτικά από τον δήμαρχο».

Πρόταση: Προτείνουμε τη **διαγραφή** του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης αε της παρ. 2 του Άρθρου 138: «Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου η προσφυγή ασκείται υποχρεωτικά από τον δήμαρχο».

Άρθρο 140 Δημοσιότητα των συνεδριάσεων δημοτικής επιτροπής

Σύμφωνα με το άρθρο 75, παρ. 7 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει οι συνεδριάσεις της Δημοτικής Επιτροπής **είναι μεν δημόσιες**, ωστόσο σύμφωνα με το άρθρο 140:

«2. Για την ευρεία ενημέρωση των δημοτών, κατοίκων και φορέων της τοπικής κοινωνίας και για λόγους διαφάνειας, είναι υποχρεωτική η ταυτόχρονη μετάδοση της συνεδρίασης, με ανάρτηση σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του δήμου και, αντίστοιχα, της περιφέρειας, ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εφόσον υπάρχουν.

4. Στους δημοσιογράφους και γενικά σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρέχεται κάθε διευκόλυνση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019 (Α' 137), περί επεξεργασίας και ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης. Επιτρέπεται η ραδιοφωνική και τηλεοπτική κάλυψη των συνεδριάσεων της επιτροπής, με απόφαση του προέδρου της, με την επιφύλαξη της παρ. 3.»

Άρθρο 148 Υποχρεώσεις αιρετών οργάνων διοίκησης δήμων

Στο άρθρο 61 (και άρθρα 58 και 75) του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης). Καθορίζονται οι γενικές υποχρεώσεις των αιρετών.

Το νομοσχέδιο (παρ. 1δ) υπάγει οριζόντια τους αιρετούς στις αυστηρές διατάξεις περί σύγκρουσης συμφερόντων του Επιτελικού Κράτους (Ν. 4622/2019).

Σύμφωνα με την παρ. 2, η υποχρέωση υποβολής δήλωσης στον Γενικό Επόπτη Νομιμότητας «οποτεδήποτε τους ζητηθεί» επιτρέπει διαρκείς, επαναλαμβανόμενους ελέγχους.

Πρόταση: Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του Άρθρου 148 προβλέπει: «Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής καθιστά τυχόν σχετική απόφαση αυτοδικαίως άκυρη και συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 713, περί της πειθαρχικής διαδικασίας.». Προτείνουμε η περ. δ' να τροποποιηθεί ως εξής: «δ) να απέχουν από κάθε ενέργεια ή πράξη που επηρεάζει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 71 του ν.4622/2019 (Α' 133), περί υποχρεώσεων κατά την άσκηση καθηκόντων. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής **δύνатаι να καταστήσει τη σχετική απόφαση άκυρη, κατόπιν έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης του Επόπτη Νομιμότητας ή ακυρωτικής απόφασης των αρμόδιων δικαστηρίων**, και συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος, για την οποία εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 713...»

Άρθρο 150 Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής

Σύμφωνα με το άρθρο 67α του Ν. 3852/2010 η ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής αρχής πραγματοποιείται ανά 2 μήνες. **Το διάστημα αυτό έγινε 4 μήνες.**

Προστίθενται οριζόντια και υποχρεωτικά άλλα τρία (3) εξειδικευμένα θέματα (1 του Συμπαραστάτη του Δημότη, 1 για το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και 1 για το Συμβούλιο Νέων).

Άρθρο 153 Γνωμοδοτικές επιτροπές δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου

Το άρθρο αντιστοιχεί στο άρθρο 70 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης)

Στην παρ. 1, προβλέπεται ότι η σύσταση: α) γνωμοδοτικής επιτροπής με αντικείμενο θέματα κοινωνικής συνοχής, συμπερίληψης και ισότητας φύλων, όπως δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και εξάλειψη έμφυλων, φυλετικών, κοινωνικών και θρησκευτικών διακρίσεων και

β) γνωμοδοτικής επιτροπής δήμου με αντικείμενο την υποστήριξη του στην εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων, είναι, κατ' εξαίρεση του πρώτου εδαφίου, **είναι υποχρεωτική.**

Άρθρο 155 Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων

Δεν υφίσταται αντίστοιχο αυτοτελές επιστημονικό γνωμοδοτικό όργανο στον Ν. 3852/2010. Η διαχείριση κρίσεων και η πολιτική προστασία σε περιφερειακό επίπεδο διέπονται από τον **Ν. 4662/2020** και ασκούνται μέσω των θεσμοθετημένων επιχειρησιακών οργάνων, όπως το **ΠΕΣΟΠΠ** (Περιφερειακό Επιχειρησιακό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας) και οι αντίστοιχες υπηρεσιακές Διευθύνσεις της Περιφέρειας.

Άρθρο 161 Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας (άνω των 301 κατοίκων)

Στο άρθρο 79 του Ν. 3852/2010 (όπως αντικαταστάθηκε από το Άρθρο 10 του Ν. 5056/2023) προβλέπεται ότι το όριο για τη συγκρότηση 3μελούς συμβουλίου κοινότητας είναι οι 201 κάτοικοι (κάτω από αυτό το όριο εκλέγεται μονομελές όργανο, ο Πρόεδρος κοινότητας). Το νομοσχέδιο αυξάνει το πληθυσμιακό όριο για την ύπαρξη συμβουλίου από τους 201 στους **301 κατοίκους**.

Άρθρο 162 Εκπρόσωπος δημοτικής κοινότητας (έως 300 κάτοικους)

Το άρθρο αντιστοιχεί στο **άρθρο 79α του Ν. 3852/2010**. Ο θεσμός του μονομελούς οργάνου (Εκπρόσωπος Κοινότητας) εφαρμόζεται σε χωριά με πληθυσμό έως **200 κάτοικους**. Σε περίπτωση προσωρινού κωλύματος ή απουσίας του, η αναπλήρωσή του γίνεται αυτόματα από τον αναπληρωματικό (τον επόμενο σε σταυρούς υποψήφιο) **του ίδιου του χωριού**, διασφαλίζοντας την εντοπιότητα και την άμεση δημοκρατική νομιμοποίηση.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 162 του ΝΣΧ προβλέπει ότι εάν ο Εκπρόσωπος ενός μικρού χωριού απουσιάσει προσωρινά (π.χ. λόγω ασθένειας), το Δημοτικό Συμβούλιο λαμβάνει απόφαση προκειμένου να ορίσει ως αναπληρωτή του είτε έναν γενικό Δημοτικό Σύμβουλο είτε τον Εκπρόσωπο **όμορης (διπλανής) κοινότητας**.

Προτάσεις: α) Ο Πρόεδρος της Κοινότητας με πληθυσμό έως 300 κατοίκους να συνεχίσει να ονομάζεται «Πρόεδρος» και όχι «Εκπρόσωπος».

β) Η παράγραφος 2 του Άρθρου 162 να αντικατασταθεί ως εξής: «2. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του εκπροσώπου της δημοτικής κοινότητας, **αυτός αναπληρώνεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του από τον επόμενο κατά σειρά σταυρών προτίμησης υποψήφιο του ίδιου συνδυασμού στην κοινότητα αυτή.** Μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί υποψήφιοι στην ίδια κοινότητα, τα καθήκοντά του ασκεί δημοτικός σύμβουλος ή εκπρόσωπος όμορης δημοτικής κοινότητας που ορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.»

Άρθρο 163 Αρμοδιότητες προέδρου συμβουλίου κοινότητας (άνω των 301 κατοίκων)

Το άρθρο αντιστοιχεί στο **άρθρο 81 του Ν. 3852/2010**, όπως ισχύει.

Σύμφωνα με την περ. α προβλέπεται η **υποχρέωση σύγκλησης του συμβουλίου κοινότητας «τουλάχιστον μία φορά το μήνα».**

Με την περ. β **ο Πρόεδρος έχει πλέον δικαίωμα ψήφου** όταν συζητείται θέμα του χωριού του σε συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου.

Με την περ. γ ορίζεται οριζόντια ότι ο Πρόεδρος ενεργεί **«ως υπόλογος»** για τις πληρωμές της πάγιας προκαταβολής.

Προτάσεις: α) Η υποχρέωση σύγκλησης του συμβουλίου κοινότητας να είναι τουλάχιστον μία φορά ανά τρεις (3) μήνες.

β) Ο Πρόεδρος να μην ονοματίζεται ως υπόλογος. Να παραμείνει η διάταξη ως αναφέρεται στο άρθρο 81 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει. Διόρθωση της συγκεκριμένης πρόβλεψης όπου εμφανίζεται, πχ άρθρο 165, παρ. 1δ.

Άρθρο 173 Αντικείμενο δημοτικού δημοψηφίσματος και πρωτοβουλία για τη διεξαγωγή του

Παρ. 4: Το νομοσχέδιο ξεκαθαρίζει οριστικά ότι το δημοψήφισμα έχει **αποκλειστικά συμβουλευτικό χαρακτήρα (απλή γνώμη).**

Παρ. 3: Επιτρέπεται η εισαγωγή στο δημοτικό συμβούλιο, αιτήματος για δημοψήφισμα με τη συλλογή υπογραφών από το **10% των εγγεγραμμένων εκλογέων** μέσω ειδικής ψηφιακής πύλης. Απαιτείται πλειοψηφία 2/3 στο δημοτικό συμβούλιο για να εγκριθεί το αίτημα.

Πρόταση: Το όριο συλλογής υπογραφών να αυξηθεί στο **30%**.

Άρθρο 187 Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) της τοπικής αυτοδιοίκησης

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 5056/2023 (Άρθρα 27 και 29). Από την 1η Ιανουαρίου 2024, η συντριπτική πλειονότητα των δημοτικών Ν.Π.Δ.Δ. (όπως αθλητικοί, πολιτιστικοί οργανισμοί και παιδικοί σταθμοί) καταργήθηκαν αυτοδίκαια και απορρίφθηκαν από τον κεντρικό Δήμο. Εξαίρεθηκαν κατ' εξαίρεση ορισμένα νομικά πρόσωπα με ειδικές Υπουργικές Αποφάσεις.

Η παράγραφος 3 θεσπίζει μια οριζόντια καθολική απαγόρευση: **«δεν είναι δυνατή η σύσταση νέου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης».**

Βάσει του ελληνικού διοικητικού δικαίου (Άρθρο 245 του Ν. 3463/2006), οι **Σύνδεσμοι Δήμων** (που ιδρύονται π.χ. για την κοινή διαχείριση απορριμμάτων, τη λειτουργία κοινών σφαγείων, την ύδρευση ή τη φροντίδα αδέσποτων μεταξύ όμορων Δήμων) **αποτελούν εκ του νόμου Ν.Π.Δ.Δ.** Με τη διατύπωση της παραγράφου 3, το νομοσχέδιο **απαγορεύει διά παντός στους Δήμους να ιδρύσουν οποιονδήποτε νέο Σύνδεσμο στο μέλλον** για να λύσουν από κοινού ένα περιφερειακό πρόβλημα.

Επίσης, αν ένας μεγάλος ευεργέτης αφήσει μια δωρεά ή μια διαθήκη υπό τον όρο να συσταθεί ένα νέο, αυτόνομο Ίδρυμα (Ν.Π.Δ.Δ.), υπό την εποπτεία του Δήμου, ο Δήμος θα αναγκαστεί να αρνηθεί την περιουσία, καθώς η παρ. 3 του απαγορεύει ρητά τη σύσταση νέου νομικού προσώπου.

Προτάσεις: Προτείνουμε η παρ. 3 του Άρθρου 187 να τροποποιηθεί με την προσθήκη ρητών εξαιρέσεων: «**3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν είναι δυνατή η σύσταση νέου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου τοπικής αυτοδιοίκησης, με εξαίρεση: α) τη σύσταση νέων διαδημοτικών ή διαβαθμιδικών Συνδέσμων για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού κοινού ενδιαφέροντος των συνεργαζόμενων Ο.Τ.Α. και β) τη σύσταση δημοτικών ιδρυμάτων ή κληροδοτημάτων, εφόσον αυτή επιβάλλεται ρητά από τη βούληση διαθέτη ή δωρητή.**»

Άρθρο 188 Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) της τοπικής αυτοδιοίκησης

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 5056/2023 (Άρθρα 27 και 29). Κατήργησε τη συντριπτική πλειονότητα των Κοινοφελών Επιχειρήσεων και των Δημοτικών Επιχειρήσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης (Δ.Ε.Π.Α.Ν.), ενσωματώνοντας τις δραστηριότητές τους στον κεντρικό πυρήνα των Δήμων. Παράλληλα, ο Ν. 4674/2020 (Άρθρο 2) εισήγαγε τον θεσμό των Αναπτυξιακών Οργανισμών (Α.Ε.), ενώ ο Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων – Άρθρα 252-269) παρείχε διαχρονικά τη δυνατότητα στους Δήμους να ιδρύουν Ανώνυμες Εταιρείες (Μονομετοχικές ή μη) για την εμπορική αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων και τη λειτουργία τοπικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Η παράγραφος 4 **απαγορεύει ρητά και διά παντός τη σύσταση νέων μονομετοχικών Α.Ε. για την εκμετάλλευση μοναδικών τοπικών πόρων.** Αν ένας Δήμος θελήσει να αξιοποιήσει μια νέα ιαματική πηγή, ένα χιονοδρομικό κέντρο, ένα δημοτικό σπήλαιο, ένα καταφύγιο ή ένα τοπικό παραδοσιακό προϊόν, δεν θα μπορεί να ιδρύσει μια ευέλικτη εμπορική εταιρεία.

Πρόταση: Δυνατότητα σύστασης Ανωνύμων Εταιρειών Ειδικού Σκοπού για Τοπικούς Πόρους. Στην παρ. 4 να προστεθεί η περίπτωση δ ως εξής: «ε) Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) ειδικού και αποκλειστικού σκοπού, κατόπιν ειδικής μελέτης σκοπιμότητας και βιωσιμότητας που εγκρίνεται από τα δύο τρίτα (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου, με αντικείμενο την εμπορική, βιομηχανική ή τουριστική αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων.»

Άρθρο 189 Λοιπά νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν δήμοι και περιφέρειες

Στην παρ. 2. Αναφέρεται: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε άλλα νομικά πρόσωπα τα οποία δεν εντάσσονται στο άρθρο 186, περί ορισμών, με εξαίρεση τη συμμετοχή τους στις ενεργειακές κοινότητες, σύμφωνα με τον ν.4513/2018 και, σε Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνα με τα άρθρα 108 έως 113 του Μέρους Τρίτου του ν. 4483/2017, περί της

Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας και των Ευρωπαϊκών Ομίλων Εδαφικής Συνεργασίας και το άρθρο 342, περί διεθνών συνεργασιών».

Η δυνατότητα ίδρυσης ενεργειακής κοινότητας με βάση το άρθρο 7 του ν. 4513/2018 καταργήθηκε με το άρθρο 62 του ν. 5037/2023

Πρόταση: Προτείνουμε μετά τη φράση «με εξαίρεση τη συμμετοχή τους στις ενεργειακές κοινότητες, σύμφωνα με τον ν.4513/2018...» να αντικατασταθεί να προστεθεί η φράση «με εξαίρεση τη συμμετοχή τους σε **Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών (Ε.Κοιν.), Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) και Ενεργειακές Κοινότητες, σύμφωνα με τους νόμους 3468/2006, 4513/2018, 4843/2021 και 5037/2023, όπως εκάστοτε ισχύουν**».

Άρθρο 192 Ιδιότητες και θητεία μελών διοικητικού συμβουλίου

Ισχύον Πλαίσιο: Άρθρο 240 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως αντικαταστάθηκε από τον Ν. 4623/2019 και τροποποιήθηκε από τον Ν. 5056/2023. Σήμερα, τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των δημοτικών νομικών προσώπων δεσμεύονται αποκλειστικά από τα ασυμβίβαστα των δημοτικών συμβούλων (όπως αυτά κωδικοποιήθηκαν πρόσφατα στον Ν. 4804/2021). Η θητεία τους οριζόταν με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και παραδοσιακά ακολουθούσε τη δημοτική περίοδο, με δυνατότητα αντικατάστασης μελών κατά τη διάρκεια της θητείας για την εξασφάλιση της ευελιξίας.

Η παρ. 2 ορίζει ότι για τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο των δημοτικών νομικών προσώπων (π.χ. μιας Δ.Ε.Υ.Α. ή ενός Αναπτυξιακού Οργανισμού) ισχύουν επιπλέον τα ασυμβίβαστα του Ν. 4622/2019 (νόμος για το Επιτελικό Κράτος) που αφορούν την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 68. Η συγκεκριμένη διάταξη επιβάλλει την **απόλυτη απαγόρευση άσκησης οποιασδήποτε επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας**.

Πρόταση: Στην παρ. 2, **προτείνουμε την απόλυτη απαγόρευση του δεύτερου εδάφιου** («Ειδικά για τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο ισχύουν, επιπλέον, τα οριζόμενα στο άρθρο 70 του ν.4622/2019...»), καθώς η εξομοίωση των διοικήσεων των τοπικών δημοτικών επιχειρήσεων με τα ασυμβίβαστα των μελών της Κυβέρνησης και των Γενικών Γραμματέων στερείται αναλογικότητας και αποκλείει την προσέλκυση έμπειρου επιστημονικού και επιχειρηματικού δυναμικού για την κάλυψη των εν λόγω θέσεων.».

Άρθρο 199 Έλεγχος διαχείρισης νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 3463/2006 (ΚΔΚ – Άρθρο 261), Ν. 4548/2018 (Εταιρικό Δίκαιο), Ν. 4795/2021 (Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου) και ο πρόσφατος Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας Ν. 5104/2024. Σήμερα, ο διαχειριστικός έλεγχος των δημοτικών επιχειρήσεων ακολουθεί τα γενικά πληθυσμιακά ή οικονομικά κριτήρια του ΚΔΚ και του εμπορικού νόμου. Ο εσωτερικός έλεγχος διενεργείται βάσει του εθνικού πλαισίου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ), ενώ η προσωπική αλληλέγγυα ευθύνη των διοικούντων για φορολογικά χρέη ενεργοποιείται υπό αυστηρές προϋποθέσεις δόλου ή βαρείας αμέλειας.

Με την παρ. 1 καθίσταται υποχρεωτικός ο έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές για κάθε νομικό πρόσωπο με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω του **1.500.000 ευρώ**.

Με την παρ. 4 γίνεται ρητή παραπομπή στο **Άρθρο 49 του Ν. 5104/2024** (προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη διοικούντων για φορολογικά χρέη). Με τη διάταξη αυτή, οι δημοτικοί σύμβουλοι και οι απλοί πολίτες/δημότες που δέχονται να συμμετάσχουν άμισθα στο Δ.Σ. της επιχείρησης, **θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την προσωπική τους περιουσία**. Αν η επιχείρηση

συσσωρεύσει φορολογικά χρέη, το κράτος θα μπορεί να δεσμεύσει τους προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς των μελών του Δ.Σ.

Προτάσεις: α) Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 να τροποποιηθεί ως προς το οικονομικό όριο, ως εξής: «Ο ορισμός ορκωτών ελεγκτών είναι υποχρεωτικός στον έλεγχο του νομικού προσώπου, το οποίο έχει ετήσιο κύκλο εργασιών **μεγαλύτερο από τρία εκατομμύρια (3.000.000) ευρώ. Για νομικά πρόσωπα με μικρότερο κύκλο εργασιών, ο έλεγχος δύναται να διενεργείται από ελεγκτές εγγεγραμμένους στο Μητρώο του Οικονομικού.**».

β) Στο τέλος της παρ. 4 να προστεθεί το εξής: «Ειδικά για τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, **η προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη του άρθρου 49 του ν. 5104/2024 περιορίζεται αποκλειστικά στα εκτελεστικά όργανα (Πρόεδρο ή Διευθύνοντα Σύμβουλο)** και ενεργοποιείται μόνον εφόσον αποδειχθεί με δικαστική απόφαση ότι οι οφειλές προκλήθηκαν από δόλο ή βαρεία αμέλεια αυτών. **Τα μη εκτελεστικά μέλη, οι δημοτικοί σύμβουλοι και οι ιδιώτες-δημότες που μετέχουν στα συμβούλια απαλλάσσονται από κάθε προσωπική αστική, φορολογική ή ποινική ευθύνη για χρέη του νομικού προσώπου προς το Δημόσιο ή ασφαλιστικούς φορείς.**».

Άρθρα 203 & 204 Λύση Ν.Π.Δ.Δ. και Κοινωφελών Επιχειρήσεων

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 5056/2023 (Άρθρα 27 και 29). Ο νόμος αυτός επέβαλε την οριζόντια, αυτοδίκαιη κατάργηση της συντριπτικής πλειονότητας των Ν.Π.Δ.Δ. (σχολικές επιτροπές, αθλητικοί/πολιτιστικοί οργανισμοί) και των Κοινωφελών Επιχειρήσεων των Δήμων από την 1η Ιανουαρίου 2024. Τα άρθρα 203 και 204 του νέου νομοσχεδίου έρχονται να ρυθμίσουν τη διαδικασία λύσης για όσα ελάχιστα νομικά πρόσωπα εξαιρέθηκαν τότε με Υπουργικές Αποφάσεις και παρέμειναν εν λειτουργία, θεσπίζοντας πλέον τη διαδικασία της οικειοθελούς λύσης τους μέσω απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου με απόλυτη πλειοψηφία.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 203: Ορίζεται ότι ο Δήμος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νομικών προσώπων που λύνονται.

Εάν ένα από τα εναπομείναντα Ν.Π.Δ.Δ. ή μια Κοινωφελής Επιχείρηση έχει συσσωρεύσει «κρυφά» χρέη, δικαστικές εκκρεμότητες με προμηθευτές ή απλήρωτες ασφαλιστικές εισφορές, αυτά **μεταφέρονται αυτόματα και ακαριαία στον κεντρικό προϋπολογισμό του Δήμου.**

Προτάσεις: α) Στο τέλος της παραγράφου 1 του Άρθρου 203 να προστεθεί εδάφιο ως εξής: «**Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη της απόφασης του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου περί λύσης του νομικού προσώπου, αποτελεί η σύνταξη και υποβολή ειδικής διαχειριστικής έκθεσης από ορκωτούς λογιστές, η οποία αποτυπώνει το σύνολο των πάσης φύσεως οικονομικών υποχρεώσεων, δανείων και εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων του νομικού προσώπου, προκειμένου να εκτιμηθεί η οικονομική επιβάρυνση του καθολικού διαδόχου.**».

β) Στο τέλος της παραγράφου 1 του Άρθρου 204 να προστεθεί εδάφιο ως εξής: «**Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου περί λύσης του νομικού προσώπου, αποτελεί η σύνταξη και υποβολή ειδικής διαχειριστικής έκθεσης από ορκωτούς λογιστές, η οποία αποτυπώνει το σύνολο των πάσης φύσεως οικονομικών υποχρεώσεων, δανείων και εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων του νομικού προσώπου, προκειμένου να εκτιμηθεί η οικονομική επιβάρυνση του δήμου.**».

Άρθρο 205 Θέματα προσωπικού των φορέων που λύνονται

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 5056/2023 και Ν. 4765/2021 (νόμος ΑΣΕΠ). Το υφιστάμενο καθεστώς προέβλεπε την αυτοδίκαιη μεταφορά του προσωπικού των καταργηθέντων νομικών προσώπων στους Δήμους, με την ίδια σχέση εργασίας, και την κατάταξή τους σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις.

Σύμφωνα με την παρ. 7 ορίζεται ότι τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (π.χ. ΕΣΠΑ) μεταφέρονται στον Δήμο, **εφόσον οι Δήμοι προβλέπονται ως δυνητικοί φορείς υλοποίησης** από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο του προγράμματος.

Πρόταση: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 να τροποποιηθεί ως εξής: «7. Συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα [...] μεταφέρονται **αυτοδικαίως στον οικείο δήμο ή την οικεία περιφέρεια, οι οποίοι υποκαθιστούν το λυθέν νομικό πρόσωπο ως καθολικοί διάδοχοι. Οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές υποχρεούνται να προσαρμόζουν τις αποφάσεις ένταξης εντός δεκαπέντε (15) ημερών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ή περιορισμού των προσκλήσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη χρηματοδότηση και η συνέχεια των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.**»

Άρθρα 207 & 208 Μετατροπή Ν.Π.Ι.Δ. σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς και Προσωπικό

Ισχύον Πλαίσιο: Ν. 4674/2020 (Άρθρο 2) και Ν. 3463/2006 (Άρθρο 252). Σήμερα, οι Δήμοι δύνανται να διατηρούν Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ βάσει του εμπορικού δικαίου. Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί ιδρύονται ως διακριτή, νέα κατηγορία εταιρειών.

Σύμφωνα με τις παρ. 5 & 6 όλες οι υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες των Δήμων (εκτός Δ.Ε.Υ.Α. και ΦΟΔΣΑ) πρέπει **υποχρεωτικά** είτε να λυθούν, είτε να μετατραπούν/συγχωνευθούν σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026. Από την **1η Ιανουαρίου 2027, όσες εταιρείες δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία, λύνονται αυτοδίκαια.**

Προτάσεις: α) Λόγω του ελάχιστου χρόνου που απομένει εντός του 2026, το προοίμιο της παρ. 5 και η παρ. 6 να τροποποιηθούν ως προς τις ημερομηνίες προκειμένου να δοθεί ο απαραίτητος διοικητικός χρόνος:

"5. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2027: [...]"

"6. Από 1η Ιανουαρίου 2028 τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1, τα οποία δεν λύθηκαν, συγχωνεύτηκαν ή μετατράπηκαν σε αναπτυξιακούς οργανισμούς, λύνονται αυτοδίκαια..."»*

β) Σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ, leader κλπ) και μετατρέπονται ή συγχωνεύονται σε αναπτυξιακούς οργανισμούς να εφαρμοστεί η πρόβλεψη που αναφέρεται στην πρότασή μας για την τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 205.

Άρθρο 209 Καταγραφή νομικών προσώπων τοπικής αυτοδιοίκησης

Ισχύον Πλαίσιο: Γενικές διατάξεις περί εποπτείας των Ο.Τ.Α. από το Υπουργείο Εσωτερικών. Δεν υπήρχε μέχρι σήμερα αυτοτελής διάταξη που να απειλεί ευθέως με την ποινή της «σοβαρής παράβασης καθήκοντος» τους Προέδρους των ΠΕΔ ή των άλλων κορυφαίων συλλογικών οργάνων για καθυστερήσεις σε απογραφές δεδομένων.

Στην παρ. 2 ορίζεται ότι η παράλειψη αποστολής των στοιχείων για την κεντρική καταγραφή των νομικών προσώπων συνιστά αυτόματα **σοβαρή παράβαση καθήκοντος** για τον Δήμαρχο, τον Περιφερειάρχη, αλλά και για τον Πρόεδρο της Π.Ε.Δ., της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.Π.Ε..

Πρόταση: Η παρ. 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «**2. Η σκόπιμη ή αδικαιολόγητη άρνηση τήρησης των υποχρεώσεων της παρ. 1, κατόπιν έγγραφης όχλησης από το Υπουργείο Εσωτερικών, δύναται να ελέγχεται πειθαρχικά κατά τις γενικές διατάξεις.**»

Άρθρο 284 Οργάνωση Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών

Ισχίον Νομικό Πλαίσιο και Τροποποιήσεις: Άρθρο 282 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87/07.06.2010 – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»), σε συνδυασμό με τις διατάξεις των Προεδρικών Διαταγμάτων 75/2011 (ΦΕΚ Α' 182/22.08.2011) και 74/2011 (ΦΕΚ Α' 181/22.08.2011).

Η παράγραφος 7 εισάγει μια διαφοροποίηση, επιτρέποντας την απόσπαση έως πέντε (5) υπαλλήλων ή ειδικού επιστημονικού προσωπικού από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης αποκλειστικά στην Κ.Ε.Δ.Ε. και στην ΕΝ.Π.Ε., εξαιρώντας πλήρως τις Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων (Π.Ε.Δ.). Οι Π.Ε.Δ. της περιφέρειας (όπως η Π.Ε.Δ. Στερεάς Ελλάδας) επωμίζονται το κύριο βάρος της επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και της ωρίμανσης τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, ενώ ταυτόχρονα αντιμετωπίζουν οξύτατη υποστελέχωση.

Πρόταση: Προτείνεται η **συμπερίληψη των Π.Ε.Δ. στις διατάξεις περί αποσπάσεων προσωπικού**. Η παράγραφος 7 του Άρθρου 284 να τροποποιηθεί ως εξής:

«7. Επιτρέπεται η απόσπαση έως πέντε (5) υπαλλήλων ή μελών ειδικού επιστημονικού προσωπικού από νομικά πρόσωπα και φορείς που ανήκουν στο δημόσιο τομέα της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), στην Κ.Ε.Δ.Ε., έως πέντε (5) στην ΕΝ.Π.Ε. **και έως τριών (3) σε κάθε Περιφερειακή Ένωση Δήμων (Π.Ε.Δ.),** με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του εποπτεύοντος Υπουργού του νομικού προσώπου ή φορέα στον οποίο ανήκει ο υπάλληλος ή το ειδικό επιστημονικό προσωπικό. Η διάρκεια των αποσπάσεων είναι ίση με τη διάρκεια της θητείας των οργάνων της Κ.Ε.Δ.Ε., της ΕΝ.Π.Ε. **και των Π.Ε.Δ.** αντίστοιχα [...].»

Άρθρο 295 Αιρετά πρόσωπα που λαμβάνουν αντιμισθία

Στο 2^ο εδάφιο του άρθρου αναφέρεται:

«Δεν λαμβάνουν αντιμισθία τα πρόσωπα:

α) της παρ. 3 του άρθρου 294 (σ.σ. ιδιωτικοί υπάλληλοι), που επιλέγουν τη μη χορήγηση από τον εργασιακό τους φορέα, της ειδικής άδειας άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους,

β) της παρ. 4 του άρθρου 294 (σ.σ. υπάλληλοι που εργάζονται στο δημόσιο με σύμβαση ορισμένου χρόνου), που επιλέγουν τη διατήρηση της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με τον εργασιακό τους φορέα,

γ) αντιδήμαρχοι που έχουν την ιδιότητα μέλους διδακτικού ερευνητικού προσωπικού ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος ή

μέλη διδακτικού και εκπαιδευτικού προσωπικού των Ανώτατων Σχολών Μονίμων Υπαξιωματικών ή μέλους λοιπών κατηγοριών διδακτικού προσωπικού του άρθρου 162 του ν.4957/2022 (Α' 141), περί κατηγοριών ειδικού διδακτικού προσωπικού.

Πρόταση: Τροποποίηση της 1^{ης} φράσης του 2^{ου} εδαφίου ως εξής: «**Μειωμένη κατά 50% αντιμισθία** λαμβάνουν τα πρόσωπα: .....».

Άρθρο 297 Ειδική άδεια προσώπων τα οποία λαμβάνουν έξοδα παράστασης

Ισχύον Νομικό Πλαίσιο: Άρθρο 93 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύει.

Με την παρ. 2 του άρθρου 297 ορίζεται ότι κατά τη χρήση της ειδικής άδειας, οι αιρετοί λαμβάνουν από την Υπηρεσία τους ή τον εργοδότη τους «**αποδοχές μειωμένες αναλογικά με τις ληφθείσες ανά μήνα ημέρες ειδικής άδειας**».

Πρόταση: Η τελευταία πρόταση της παρ. 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «2. [...] Κατά τη λήψη της ειδικής άδειας τα δικαιούμενα πρόσωπα λαμβάνουν από την υπηρεσία ή τον εργοδότη τους **τις πλήρεις αποδοχές της θέσης τους**.».

Άρθρο 330 Σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας

Σύμφωνα με την παρ. 1. του άρθρου προβλέπεται ότι: «Για την άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητας, με απόφαση δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου δύναται να συνάπτεται σύμβαση έργου με υπάλληλο άλλου δήμου ή περιφέρειας ή υπάλληλο των νομικών τους προσώπων με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ο οποίος διαθέτει ειδικές γνώσεις και εμπειρία, μετά από γνώμη της δημοτικής ή περιφερειακής επιτροπής της οργανικής θέσης προέλευσής του και έγκριση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στη σύμβαση προβλέπεται το αντικείμενο του έργου, που θα επιτελέσει ο δημοτικός υπάλληλος ή ο υπάλληλος της περιφέρειας ή ο υπάλληλος του νομικού τους προσώπου, η λήξη της σύμβασης και η αμοιβή για την εκτέλεση του έργου.».

Πρόταση: Στη συγκεκριμένη ρύθμιση να περιλαμβάνονται επιπλέον η ΚΕΔΕ και οι ΠΕΔ. Μετά το εδάφιο 1 της παρ. 1. του άρθρου 330 να προστεθεί η εξής πρόταση: «[...] **Για τις περιπτώσεις άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητας της ΚΕΔΕ ή της εκάστης ΠΕΔ, με απόφαση του Διοικητικού τους Συμβουλίου δύναται να συνάπτεται σύμβαση έργου με υπάλληλο δήμου ή υπάλληλο των νομικών του προσώπων με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ο οποίος διαθέτει ειδικές γνώσεις και εμπειρία, μετά από γνώμη της δημοτικής επιτροπής της οργανικής θέσης προέλευσής του και έγκριση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. [...]**».

Άρθρο 374 Διάρκεια ισχύος προϋπολογισμού

Ισχύον Νομικό Πλαίσιο: Άρθρο 158 παράγραφος 4 του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων), σε συνδυασμό με τις γενικές διατάξεις του Ν. 4270/2014 (Δημόσιο Λογιστικό).

Με την παρ. 3 προβλέπεται η **οριζόντια περικοπή κατά 50% των πάσης φύσεως απολαβών (αντιμισθιών και εξόδων παράστασης) των αιρετών (Δημάρχων, Αντιδημάρχων κ.λπ.) και των μετακλητών συνεργατών τους**, εάν ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί μετά την 31η Μαρτίου. Αν η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα των αιρετών, αλλά σε υπαιτιότητα της διοίκησης, σε υπηρεσιακή αδυναμία (π.χ. έλλειψη Π.Ο.Υ.) ή σε συστηματική άρνηση των

ελεγκτικών αρχών να εκδώσουν τη σχετική πράξη νομιμότητας, γιατί προβλέπεται τιμωρία των αιρετών.

Πρόταση: Η παρ. 3 να απαλειφθεί.

Άρθρο 389 Συντελεστές του ενιαίου τέλους καθαριότητας - φωτισμού

Στην παρ. 8 του άρθρου αναφέρεται: «8. Για τους χώρους των κάθε είδους επιχειρήσεων εποχικής λειτουργίας και για το χρονικό διάστημα μη λειτουργίας αυτών, το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου στο **ένα δέκατο (1/10)** εκείνου που θα όφειλαν εάν λειτουργούσαν. Για την εφαρμογή της παρούσας **υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου**, στην οποία δηλώνονται:

- α) το είδος της επιχείρησης,
- β) η έδρα/διεύθυνση,
- γ) το χρονικό διάστημα λειτουργίας,
- δ) ο αριθμός του φορολογικού μητρώου,
- ε) τα τετραγωνικά μέτρα που καλύπτει η επιχείρηση,
- στ) ο αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου.

Δεν εντάσσεται στην έννοια της εποχικής λειτουργίας το χρονικό διάστημα κατά το οποίο εκτελούνται εργασίες επισκευής ή συντήρησης εντός των χώρων των επιχειρήσεων της παρούσας.

Για την εξακρίβωση των στοιχείων της υποβληθείσας δήλωσης, οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου δύνανται να ενεργούν ελέγχους με κάθε πρόσφορο τρόπο και να αιτούνται την χορήγηση στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 745, περί παροχής στοιχείων στους δήμους και τις περιφέρειες.

Πρόταση: Το 1^ο εδάφια της παραγράφου 8 να τροποποιηθεί ως εξής: «Για τους χώρους των κάθε είδους επιχειρήσεων εποχικής λειτουργίας και για το χρονικό διάστημα μη λειτουργίας αυτών, το Τ.Κ.Φ. υπολογίζεται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου **και καθορίζεται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής σε ποσό μικρότερο από το ένα δεύτερο (1/2)** εκείνου που θα όφειλαν εάν λειτουργούσαν, **λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία εκτέλεσης του οικείου προϋπολογισμού**. Για την εφαρμογή της παρούσας υποβάλλεται **εκτύπωση της Βεβαίωσης Μεταβολής/Διακοπής Εργασιών από την ψηφιακή πλατφόρμα της ΑΑΔΕ** και υπεύθυνη δήλωση του υπόχρεου, στην οποία δηλώνονται: [...]».

Άρθρο 434 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων

Ισχύον Νομικό Πλαίσιο: Άρθρο 259 του Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»), όπως ισχύει.

Η παράγραφος 1 του υπό εξέταση άρθρου ορίζει τα ποσοστά των Κ.Α.Π. ως εξής: Φόρος Εισοδήματος στο **19,5%**, Φ.Π.Α. στο **12%** και ΕΝ.Φ.Ι.Α. στο **11,3%**.

Ειδικά για τον φόρο εισοδήματος προβλέπεται μείωση από 20% σε 19,5%. Η μείωση του ποσοστού του Φόρου Εισοδήματος ισοδυναμεί με **οριζόντια περικοπή πόρων από την τοπική αυτοδιοίκηση**.

Πρόταση: Η περ. α της παρ. 1 να τροποποιηθεί ως εξής: «α) τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) σε ποσοστό **είκοσι τοις εκατό (20%)** επί των συνολικών εισπράξεων του φόρου αυτού που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,....».

Άρθρο 529 Επιχορηγήσεις κρατικών υπηρεσιών και δομών από δήμους, περιφέρειες και νομικά τους πρόσωπα

Παρέχεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να επιχορηγούν απευθείας τις υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., του Λιμενικού, του Πυροσβεστικού Σώματος, τις πρωτοβάθμιες δομές υγείας (για καύσιμα οχημάτων μεταφοράς προσωπικού), τα σωφρονιστικά καταστήματα **και το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Βόλου**, που λειτουργούν εντός των ορίων τους, για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών και μισθώσεων ακινήτων.

Ενώ η διάταξη είναι εξαιρετικά θετική, η ρητή αναγραφή συγκεκριμένων, ονομαστικών δομών άλλων περιφερειών («...και του Ιδρύματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου...») χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη για παρόμοιες δομές που λειτουργούν ή ενδέχεται να λειτουργήσουν στη δική μας χωρική αρμοδιότητα, δημιουργεί μια αδικαιολόγητη νομοθετική ασυμμετρία.

Πρόταση: Το 1^ο εδάφιο του άρθρου 529 να τροποποιηθεί προκειμένου να αποκτήσει γενικό και συμπεριληπτικό χαρακτήρα ως εξής: «Οι δήμοι και οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα αυτών του άρθρου 186, μετά από απόφαση του οικείου συμβουλίου, δύνανται να επιχορηγούν τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, των πρωτοβάθμιων δομών υγείας προς κάλυψη των δαπανών καυσίμων των οχημάτων τους που μεταφέρουν ιατρονοσηλευτικό προσωπικό σε απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και των σωφρονιστικών καταστημάτων και **των πάσης φύσεως δημόσιων ιδρυμάτων και δομών αγωγής, προστασίας ή επανένταξης ανηλίκων**, οι οποίες βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων τους, για την κάλυψη των λειτουργικών και επιχειρησιακών αναγκών τους [...].».

Άρθρο 537 Διαχείριση προβλημάτων υπερχρέωσης και οικονομικής βιωσιμότητας

Ισχύον πλαίσιο: Κυρίως το άρθρο 78 του Ν. 4172/2013, που καθορίζει τη διαδικασία υπαγωγής των Ο.Τ.Α. σε Πρόγραμμα Εξυγίανσης όταν παρουσιάζουν ταμειακό έλλειμμα, συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών ή αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού τους.

Με το άρθρο 537 καθορίζεται η διαδικασία αντιμετώπισης περιπτώσεων όπου ένας φορέας παρουσιάζει δομικό χρηματοδοτικό κενό, υπερεκτιμημένα έσοδα ή συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών. Ορίζεται η υποχρεωτική σύνταξη αναλυτικής έκθεσης αξιολόγησης από τον Π.Ο.Υ. και η κατάρτιση **σχεδίου εξορθολογισμού της οικονομικής διαχείρισης** με απόλυτη πλειοψηφία του οικείου Συμβουλίου, προκειμένου ο φορέας να δικαιούται χρηματοδότηση από τον Λογαριασμό Οικονομικής Ενίσχυσης.

Η διάταξη προβλέπει ότι ο Δήμος πραγματοποιεί τις αναγκαίες παρεμβάσεις για την εξάλειψη του κενού στον προϋπολογισμό του, χωρίς να εξαιρεί κανενός είδους δαπάνη. Παραβλέπεται το γεγονός ότι για παράδειγμα οι επαρχιακοί και ορεινοί Δήμοι οδηγούνται σε χρηματοδοτικό κενό, όχι λόγω κακοδιαχείρισης, αλλά λόγω του τεράστιου κόστους συντήρησης υποδομών σε απλωμένες γεωγραφικά και πληθυσμιακά φθίνουσες περιοχές.

Πρόταση: Στο τέλος της παρ. 4 να συμπληρωθεί νέο εδαφίου, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των ευάλωτων και ορεινών περιοχών, ως εξής: 4. [...]. **Κατά την αξιολόγηση του σχεδίου εξορθολογισμού και των προτεινόμενων παρεμβάσεων, το Παρατηρητήριο υποχρεούται να εξαιρεί από κάθε μέτρο περικοπής τις δαπάνες κοινωνικής πρόνοιας, λειτουργίας σχολικών μονάδων και πολιτικής προστασίας.»**

Άρθρο 543 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 13 του Ν. 5056/2023 (για τις εξουσιοδοτήσεις του Κόμβου Επιδόσεων) και Άρθρο 4B παρ. 5 του Ν. 4111/2013 (αναφορικά με τη διαχείριση των διαθεσίμων του λογαριασμού εξυγίανσης).

Με την παρ. 7 παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Εσωτερικών να διαθέτει **έως το 20% των χρηματικών διαθεσίμων του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης** (του άρθρου 538) ως έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε Δήμους για την κάλυψη εξαιρετικά επείγουσών αναγκών από απρόβλεπτα γεγονότα, κατόπιν αιτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ενώ στο Άρθρο 538 ορίστηκε ότι ο Λογαριασμός Οικονομικής Ενίσχυσης τροφοδοτείται από την οριζόντια περικοπή 1% των Κ.Α.Π. όλων των Δήμων με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση όσων τελούν υπό σχέδιο εξορθολογισμού (ελλειμματικών), η παράγραφος 7 του άρθρου 543 **εκτρέπει το 20% αυτών των πόρων.**

Πρόταση: Η παρ. 7 να τροποποιηθεί ως εξής: «7. Για την κάλυψη εξαιρετικά επείγουσών αναγκών των δήμων, οι οποίες προκύπτουν λόγω επέλευσης έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων, περιστάσεων και φαινομένων, παρέχονται έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, οι οποίες βαρύνουν αποκλειστικά τον Κρατικό Προϋπολογισμό και ειδικές πιστώσεις πολιτικής προστασίας. Η απόφαση εκδίδεται κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του οικείου δημοτικού συμβουλίου.»

Άρθρο 633 Διενέργεια τομών ή εκσκαφών στο οδικό δίκτυο των δήμων και των περιφερειών

Ισχύον πλαίσιο: Ν. 3481/2006 (Άρθρο 4) σε συνδυασμό με το Άρθρο 47 του Κ.Ο.Κ. (Ν. 2696/1999).

Ρυθμίζεται αυστηρά η διαδικασία αδειοδότησης τομών στο οδικό δίκτυο (οδόστρωμα, πεζοδρόμια) από οργανισμούς κοινής ωφέλειας (Ο.Κ.Ω.) ή ιδιώτες, βάσει του Κ.Ο.Κ. (Ν. 5209/2025). Η άδεια χορηγείται από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία και θεωρείται από την Αστυνομία, με **υποχρεωτική κατάθεση εγγυητικής επιστολής τραπεζίτης** (παρ. 2). Το Δημοτικό Συμβούλιο καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές αποκατάστασης και τον χρόνο έκπτωσης της εγγυητικής (παρ. 4), ενώ η παραβίαση των όρων επισύρει τις **ποινικές κυρώσεις του άρθρου 286 του Ποινικού Κώδικα** (παρ. 4). Αν ο υπόχρεος αδρανήσει, ο Δήμος αποκαθιστά τη φθορά και **καταλογίζει τη δαπάνη** σε βάρος του (παρ. 6). **Εξαιρέσεις (παρ. 7 & 8):** Εξαιρούνται οι εταιρείες φυσικού αερίου και θερμικής ενέργειας (Ν. 2364/1995), καθώς και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών/οπτικών ινών (Ν. 4727/2020).

Ενώ το πλαίσιο είναι ισχυρό, οι **εξαιρέσεις των παραγράφων 7 και 8** (φυσικό αέριο, τηλεπικοινωνίες/οπτικές ίνες) είναι προς τη λάθος κατεύθυνση.

Προτάσεις: Με βάση τις θέσεις της Π.Ε.Δ. προτείνονται τα εξής:

α) Η 2^η πρόταση της παρ. 2 να διαμορφωθεί ως εξής: «Για τη χορήγηση της άδειας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατάθεση από τον ενδιαφερόμενο της τεχνικής μελέτης του έργου, στην οποία θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά το εύρος της παρέμβασης, η περιγραφή της σήμανσης και τα προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας, καθώς επίσης και εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας που έχει εκδοθεί στο όνομά του.».

β) Προσθήκη νέας παραγράφου μετά την παρ. 7: «7. Ο οργανισμός, η επιχείρηση ή το πρόσωπο που εκτελεί ή για λογαριασμό του οποίου εκτελείται το έργο λαμβάνει υποχρεωτικά μέριμνα για έγκαιρο και συντονισμένο προγραμματισμό εργασιών και έγκαιρη προειδοποίηση του οικείου Δήμου. Μη εκπλήρωση ή μερική κάλυψη της εν λόγω υποχρέωσης ή μη συμμόρφωση με τις υποδείξεις του οικείου Δήμου επιτρέπει άμεση παρέμβαση του Δήμου για τη διακοπή εργασιών και την επιβολή προστίμων. Η απόφαση λαμβάνεται από τη δημοτική επιτροπή μετά από εισήγηση της τεχνικής υπηρεσίας.».

γ) Διαγραφή των παρ. 7 & 8.

δ) Προσθήκη νέας παρ. 8 ως εξής: «8. Ειδικά για τις περιπτώσεις εκτέλεσης έργων για εγκατάσταση δικτύων, κατά τα οποία επηρεάζεται η οδοποιία και οι κυκλοφοριακές συνθήκες (τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο) δύναται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να θεσπίζεται ειδικό ανταποδοτικό τέλος, το οποίο θα προορίζεται αποκλειστικά για τη βελτίωση και αποκατάσταση της οδοποιίας.».

Άρθρο 684 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Ισχύον πλαίσιο: Γενικές εξουσιοδοτικές διατάξεις του Ν. 4555/2018.

Με την παρ. 2 παρέχεται η εξουσία στον Υπουργό Εσωτερικών, κατόπιν γνώμης του οικείου Επόπτη, να καταργεί Μονάδες Εποπτείας (Διευθύνσεις) και να μετατάσσει υποχρεωτικά το προσωπικό τους στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Ενώ στο Άρθρο 659 θεσμοθετήθηκε η ίδρυση κρίσιμων Μονάδων Εποπτείας στη Λαμία και στη Χαλκίδα για την εγγύτητα του ελέγχου στη Στερεά Ελλάδα, η παρ. 2 δίνει τη δυνατότητα στον Υπουργό να τις καταργήσει μελλοντικά, συγκεντρώνοντας όλη την υπηρεσία στη Λάρισα.

Η γνώμη του Επόπτη (ο οποίος είναι μετακλητός υπάλληλος) δεν αποτελεί επαρκή θεσμική δικλείδα για την προστασία των αποκεντρωμένων διευθύνσεων. Για την κατάργηση μιας Μονάδας Εποπτείας που αφορά άμεσα τη λειτουργία των Δήμων μιας Περιφέρειας, θα πρέπει να απαιτείται η **σύμφωνη γνώμη της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.)**.

Πρόταση: Η παρ. 2 να τροποποιηθεί ως εξής: «2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) και γνώμη του Επόπτη της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.), είναι δυνατή η κατάργηση Μονάδας Εποπτείας της παρ. 3 του άρθρου 659 [...]».

Άρθρο 685 Μεταβατικές διατάξεις

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 218 του Ν. 3852/2010, το οποίο προέβλεπε τη στελέχωση των Α.Υ.Ε. αποκλειστικά μέσω εθελούσιων μετατάξεων και μεταφοράς των υπαλλήλων των Τμημάτων Διοικητικού-Οικονομικού των Αποκεντρωμένων που ήδη ασκούσαν τον έλεγχο, κατόπιν αίτησής τους.

Με την παρ. 1α θεσπίζεται αυτοδίκαιη, αναγκαστική μετακίνηση (κούρεμα) συγκεκριμένου αριθμού υπαλλήλων από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις προς τη νέα Υπηρεσία, με ταυτόχρονη κατάργηση των οργανικών τους θέσεων στην Αποκεντρωμένη.

Για τη Στερεά Ελλάδα (παρ. 1α, υπέδ. αβ): Από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας μετατάσσονται υποχρεωτικά και αναγκαστικά τριάντα ένας (31) υπάλληλοι (29 ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και 2 ΠΕ Μηχανικών).

Για τις λοιπές πηγές, σύμφωνα με τις παρ. 1β, γ και δ η στελέχωση συμπληρώνεται με εθελούσιες μετατάξεις (παρ. 1β), απορρόφηση αδιάθετων επιτυχόντων του γραπτού διαγωνισμού ΑΣΕΠ 1Γ/2025 (παρ. 1γ) και αποσπάσεις/μετατάξεις από το υπόλοιπο Δημόσιο (παρ. 1δ).

Η υφιστάμενη κατάσταση: Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας (με έδρα τη Λαμία) αντιμετωπίζει ήδη σημαντική υποστελέχωση. Η **αναγκαστική αφαίρεση 31 έμπειρων υπαλλήλων** (και μάλιστα 29 στελεχών του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού και 2 Μηχανικών) θα προκαλέσει **πρόβλημα στη λειτουργία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με αποτέλεσμα να πλήττονται άμεσα οι πολίτες.**

Προτάσεις: α) Η περίπτωση β' της παρ. 1 του Άρθρου 685 να γίνει α' και να διατυπωθεί ως εξής: «**α)** Με μετάταξη προσωπικού, ανεξαρτήτως θέσης ευθύνης, κατόπιν αίτησής του **και τη σύμφωνη γνώμη του οικείου Γραμματέα**, το οποίο: [...]». Στο πλαίσιο της παρούσας τροποποίησης να απαλειφθεί η προϋπόθεση «ββ) ασκεί καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και πειθαρχικού ελέγχου των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης και»

β) Η περίπτωση α' της παρ. 1 του Άρθρου 685 να γίνει β' και να διατυπωθεί ως εξής: «β) Με μετάταξη προσωπικού, ανεξαρτήτως θέσης ευθύνης, το οποίο, κατά ή και μετά την 1η Δεκεμβρίου 2025, υπηρετούσε σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις **στις Διευθύνσεις Διοίκησης ή τις Διευθύνσεις Οικονομικών** των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και έχει τα τυπικά προσόντα των οργανικών θέσεων της Υπηρεσίας Γενικής Εποπτείας Νομιμότητας Ο.Τ.Α., **εφόσον μέσω της περ. α' δεν καλύπτεται τουλάχιστον το 65% των θέσεων που προβλέπονται στον Ο.Ε.Υ. της οικείας Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και ως το ποσοστό αυτό**, ως εξής: [...]». Μετά την παρούσα τροποποίηση απαιτείται σημειακή αναμόρφωση των υπόλοιπων εδαφίων του άρθρου.

Άρθρο 690 Διαδικασία υποχρεωτικού ελέγχου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 226 του Ν. 3852/2010. Στο υφιστάμενο καθεστώς, η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας (τότε 30 ημέρες) συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του Επόπτη Ο.Τ.Α..

Από τον κανόνα της σιωπηρής έγκρισης **εξαιρούνται ρητά οι Προϋπολογισμοί και οι κανονιστικές αποφάσεις επιβολής τελών και εισφορών** (περ. α και β του 689). Αν για αυτές τις πράξεις παρέλθει το 30ήμερο χωρίς απόφαση, **θεωρούνται σιωπηρά απορριφθείσες (άκυρες)** και ο Δήμος υποχρεούται να τις επανυποβάλει από την αρχή.

Πρόταση: Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του Άρθρου 690 να τροποποιηθεί ως προς την εξαίρεση των προϋπολογισμών και των κανονιστικών αποφάσεων επιβολής τελών και εισφορών, ως εξής: «3. [...] Μετά την παρέλευση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, εάν ο Επόπτης δεν εκδώσει απόφαση, η ελεγχόμενη πράξη θεωρείται νόμιμη, λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας ελέγχου.»

Άρθρο 710 Σύνθεση και συγκρότηση του νέου Πειθαρχικού Συμβουλίου

Ισχύον πλαίσιο: Άρθρο 234 του Ν. 3852/2010. Στο υφιστάμενο καθεστώς, τα Πειθαρχικά Συμβούλια λειτουργούσαν σε τοπικό επίπεδο ανά έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης (5μελή συμβούλια με 1 πρόεδρο εφετών 4 δικαστές, 3 αιρετούς της ΚΕΔΕ/ΕΝΠΕ με δικαίωμα ψήφου και 1 Προϊστάμενο Διεύθυνσης του ΥΠΕΣ).

Με βάση το άρθρο 710 ιδρύεται ένα κεντρικό 9μελές Πειθαρχικό Συμβούλιο στο Υπουργείο Εσωτερικών με 3ετή θητεία. Η σύνθεσή του είναι **αμιγώς δικαστική/τεχνοκρατική**:

- 1 Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων (ως Πρόεδρος).
- 3 Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων.
- 2 Εφέτες Πολιτικών Δικαστηρίων.
- 3 Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).
- **Εκπροσώπηση Αυτοδιοίκησης (παρ. 1):** Κατόπιν αίτησης του ελεγχόμενου, δύναται να παρίσταται εκπρόσωπος της Κ.Ε.Δ.Ε. ή της ΕΝ.Π.Ε. **χωρίς δικαίωμα ψήφου.**
- **Λειτουργία σε Κλιμάκιο / Ολομέλεια (παρ. 5):** Το Συμβούλιο συνεδριάζει ως 3 τριμελές Κλιμάκιο (για ποινές επίπληξης ή αργίας), ενώ **όταν η εισήγηση αφορά την ποινή της έκπτωσης, συνεδριάζει υποχρεωτικά σε πλήρη Ολομέλεια.**

Βάσει της ανωτέρω σύνθεσης καταργούνται τα περιφερειακά πειθαρχικά συμβούλια και **αφαιρείται πλήρως το δικαίωμα ψήφου των αιρετών (ΚΕΔΕ/ΕΝΠΕ).**

Πρόταση: Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του Άρθρου 710 να τροποποιηθεί ως εξής: «1. [...] Το Πειθαρχικό Συμβούλιο έχει ενδεκαμελή (11μελή) σύνθεση. Σε αυτό συμμετέχουν υποχρεωτικά, με δικαίωμα ψήφου, δύο (2) εκπρόσωποι της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) όταν δικάζεται δήμαρχος ή δημοτικός σύμβουλος, ή δύο (2) εκπρόσωποι της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝ.Π.Ε.) όταν δικάζεται περιφερειάρχης ή περιφερειακός σύμβουλος, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τα οικεία Διοικητικά Συμβούλια.».